БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

7-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 158 (1678)
10 АВГУСТ
ЧОРШАНБА
1960 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

Яқинда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Мактаб қурилиши ва мактабларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Қарорда айтилишича, кейинги йилларда мамлакатда мактаб биноларни қурилиши юзасидан катта иш қилинди. Бироқ, мактаблардаги ўқувчилар сонининг анча кўпайганлиги муносабати билан ўқувчилар ўринларининг мавжуд ўсиши мактаблар талабини қондирмаётир. Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари, кўпгина маҳаллий партия ва совет органлари мактаб қурилиши масалаларига ҳали ҳам етарли эътибор бермаётирлар.

Қарорда етти йиллик план бўйича контроль рақамларда белгиланган ҳажмдагидан ташқари умумий таълим мактаблари ва мактаб-интернатларнинг ўқув биноларини қуриш учун қўшимча капитал маблағ ажратиш кўзда тутилади. Қарорда мактаб биноларининг янги типларини лойиҳалашга, сменали машғулотларни камайтиришга, ўқувчилар партаси, кўргазмали ўқув қуроллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, мактаблардаги ўқув устахоналарини зарур ускуналар билан таъминлашга катта эътибор берилган. (ТАСС).

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

САВДО-СОТИҚНИ ЯНАДА ЯХШИЛАШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети савдо-сотиқни янада яхшилаш чоралари тўғрисидаги масалани қараб чиқдилар. Бу масала юзасидан қабул қилинган қарорда қайд қилиб ўтиладики, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини тез ўстириш, совет халқининг моддий фаровонлигини ошириш асосида давлат ва кооператив савдоси товар обороти узлуксиз кўпайиб бормоқда, савдо корхоналари шохобчалари кенгаймоқда ва аҳолига савдо хизмати яхшиланмоқда.

1959 йилда чакана товар обороти 1953 йилдагига нисбатан 73 процент ортди, аҳолига халқ истеъмоли моллари сотиш анча кўпайди.

КПССнинг XXI съезди халқимизнинг яқин вақт ичида янада яхшироқ яшамоғи, ўз моддий ва маънавий эҳтиёжларини ҳар томонлама ва тўлароқ қондирмоғи учун шу етти йилликда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни янада кенгайтириш ва аҳоли моддий фаровонлигини тобора оширишни таъминлаш вазифасини қўйди. Мол ресурслари ва аҳоли пул даромадининг мўлжалланган ўсишига биноан, чакана товар обороти ҳажми 62 процент ортади.

Товар оборотини ривожлантириш ва аҳолига мол сотишни кўпайтириш соҳасида қўйилган вазифаларни бажариш учун совет савдосини анча яхшилаш зарур.

Аҳолининг молларга бўлган эҳтиёжлари кескин суратда ошган ва молларга талаб характери ғоят ўзгарган ҳозирги шароитда давлат ва кооператив савдосининг ривожланиш даражаси, шунингдек аҳолига хизмат кўрсатиш сифати қўйилаётган талаблардан орқада қолмоқда. Кўпгина шаҳарларда, ишчи посёлкаларида ва қишлоқларда магазин, дўкон, омбор ва бошқа савдо корхоналарининг сони етарлик эмас. Саноат ва озиқ-овқат моллари сотувчи ихтисослаштирилган магазинлар кам ташкил этилган, ўз-ўзига хизмат кўрсатиш принципи асосида сотувчиларсиз ишлайдиган магазинлар кўп ташкил этилмаган, шунингдек молларни нусхаларига қараб сотиш, молларга заказларни олдиндан қабул қилиш ва молларни харидорларнинг уйига етказиб бериш кенг ташкил этилмаган.

Савдо ташкилотлари аҳолининг талабларини яхши ўрганмаётирлар ва аҳолининг талабларига жавоб берадиган юқори сифатли ва тегишли ассортиментдаги моллар ишлаб чиқаришни уюштиришда саноатга лозимича таъсир кўрсатмаётирлар, аҳолига сотиш учун талаб этилган молларнинг миқдорини белгилашда, молларни мамлакатнинг турли районларига тақсимлаш ва уларга етказиб беришда хатоларга йўл қўймоқдалар, хилма-хил рекламаларни кўпайтиришга ва молларнинг нусхаларини яхши кўрсатиб беришга, шунингдек магазинларнинг витриналарини безашга кам эътибор бермоқдалар. Бир қанча магазин ва дўконларда савдо маданиятининг даражаси паст. Прилавкада ишловчи ходимларнинг кўпи харидорларга хизмат кўрсатиш соҳасидаги ўз бурчларини яхши билмайдилар. Савдо ходимлари кадрлари тайёрлашда муҳим камчиликлар бор.

Кўпгина савдо корхоналари савдо ходимларининг меҳнатини енгиллаштирадиган, меҳнат унумдорлигини оширишга ва харидорларга хизмат кўрсатишни яхшилашга ёрдам берадиган савдо ускуналари, инвентарь ва механизация воситалари билан қониқарли таъминланмаган.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети яна шуни қайд қилдиларки, халқ истеъмоли молларини зарур ассортиментда ва юқори сифатли қилиб ишлаб чиқариш соҳасида жиддий нуқсонлар бор. Бу ҳол совет савдосини ривожлантиришга халақит беради ва харидорларга хизмат кўрсатишга салбий таъсир қилади. Кўпгина саноат корхоналари савдо-сотиқдаги вазият ўзгарганлигини ҳисобга олмайдилар ва ишлаб чиқаришни кўпайтириш кетидан қувиб, савдо ташкилотларининг талабларини ва аҳолининг эҳтиёжларини ҳисобга олмай мол чиқарадилар, кўп вақтлардан буён эскириб қолган фасон ва моделлардаги молларни чиқариб келмоқдалар, молларнинг янги хилларини ўзлаштириш, уларнинг ассортиментини ва сифатини яхшилаш тўғрисида кам ғамхўрлик қилмоқдалар.

Бозор учун керакли моллар ишлаб чиқаришни планлаштиришда ҳам жиддий камчиликлар бор. План органлари халқ хўжалик планларида молларни жуда чекланган доирада ишлаб чиқариш юзасидан бериладиган топшириқларни кўзда тутадилар ва молларнинг ассортиментини кўрсатмайдилар, кўпгина муҳим моллар бўйича эса ишлаб чиқариш ҳажмини мутлақо планлаштирмайдилар. Бунинг натижасида хомашё ва материалларнинг бир қисми аҳоли талаб қилмайдиган маҳсулотларни гайёрлашга сарф қилинади.

Совет кишиларининг моддий фаровонлиги ва маданий савияси узлуксиз ўсиб бораётган бир шароитда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни планлаштириш ишини кескин суратда яхшилаш, аҳолининг эҳтиёжларини ҳисобга олиб мол чиқариш, молларнинг ассортиментини анча кенгайтириш ва яхшилаш, сифатини кўтариш ва уларнинг ташқи безагини яхшилаш зарур.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети жойлардаги партия ва совет органлари савдо-сотиқни ривожлантириш ва яхшилаш масалаларига кам эътибор бермоқдалар, савдо ташкилотлари ва корхоналарининг фаолиятини чуқур ўрганмаётирлар, савдо-сотиқни ташкил этишдаги камчиликларни йўқотиш учун зарур чораларни кўрмаётирлар, савдо ходимлари ўртасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни суст олиб бормоқдалар, деб ҳисоблайдилар. Савдо ходимларининг сиёсий онгини ва иш малакасини систематик равишда оширмай туриб, товар оборотини ривожлантириш ва аҳолининг ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондириш, совет савдосининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш соҳасидаги вазифаларни муваффақиятли бажариш мумкин эмас.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ҳозирги вақтда давлат ва кооператив савдосининг аҳолининг халқ истеъмоли молларига бўлган ва ўсган эҳтиёжларини тўлароқ ва яхшироқ қондириши учун зарур шарт-шароитнинг ҳаммаси мавжуддир ва мамлакатда совет савдосини бутун чоралар билан ривожлантириш энг муҳим давлат вазифаларидан биридир, деб ҳисоблайдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қабул қилинган қарорда 1961—1965 йиллар мобайнида иш ўринларининг сони 330 минг бўлган 105 минг магазин, 9 миллион квадрат метр ҳажмидаги омбор майдонлари бўлган мол складлари ва 3,5 миллион тонна сабзавот-картошка сиғадиган омборлар қуриш юзасидан иттифоқчи республикаларга бериладиган топшириқларни тасдиқладилар.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига савдо шохобчаларини ривожлантириш юзасидан ана шу топшириқни бажаришни таъминлаш чораларини ишлаб чиқиш, аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилашни кўзда тутиб, савдо корхоналарига бўлган эҳтиёжларни эътиборга олиб, озиқ-овқат ва саноат моллари сотиладиган магазинларни ҳамда умумий овқатланиш корхоналарини янги қурилган уй-жойларнинг биринчи қаватларида, шунингдек алоҳида қурилаётган савдо биноларида жойлаштиришни таъминлаш таклиф қилинди.

Уй-жойларнинг биринчи қаватларида ва алоҳида қуриладиган биноларда савдо корхоналарини жойлаштириш билан бир қаторда йирик шаҳарларда магазинлар, умумий овқатланиш корхоналари ва маиший хизмат кўрсатадиган корхоналар комплексидан иборат савдо марказларини қуриш, зарур молларни сотиб олишда ва маиший хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг хизматларидан фойдаланишда аҳоли учун қулайлик туғдиришни таъминлайдиган прогрессив савдо-сотиқ формаларини қўлланиш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

Меҳнаткашлар депутатлари ўлка, область ва шаҳар Советлари ижроия комитетлари архитектура-план тузиш топшириқларини бериш вақтида лойиҳалаштирилган уй-жой биноларида (уй-жой биноларининг биринчи қаватларида ҳам, шунингдек алоҳида қуриладиган биноларда ҳам) жойлаштирилиши лозим бўлган савдо корхоналарининг миқдори ва типларини белгилашлари лозим. Уй-жой кварталлари ва айрим уйлар қуриш лойиҳалари ҳамда сметаларини тасдиқлаш билан бир вақтда ана шу корхоналарнинг лойиҳа ва сметаларини ҳам тасдиқлаш керак. Савдо корхоналари ва умумий овқатланиш корхоналарининг миқдори ҳамда типлари ва ана шу корхоналар жойлаштириладиган конкрет жойлар тегишли совдо органлари билан келишиб олинади.

СССР Министрлар Советининг қурилиш ишлари Давлат комитетига қуйидагиларни бажариш топширилди:

Иттифоқчи республикалар Министрлар Советлари билан биргаликда уй-жойларнинг амалдаги типовой лойиҳаларини қайтадан кўриб чиқиш ва 1960 йилда алоҳида турган савдо биноларининг, шу бинолардаги магазинлар ва умумий овқатланиш корхоналарининг яхшиланган типовой лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва бунда савдо-сотиқнинг замонавий формаларини қўлланишни, энг янги савдо-технология ускуналаридан фойдаланишни ҳисобга олиш ва шу билан бирга магазинлар ҳамда умумий овқатланиш корхоналари қурилиши қийматини камайтиришга эришиш;

савдо корхоналарининг лойиҳасини тузган пайтда молларни кенг кўрсатишни таъминлайдиган витриналарнинг яхши конструкцияларини, савдо корхоналарини яхши ёритишни, шунингдек йилнинг ҳаво совуқ фаслида витриналарни яхлатмайдиган ускуналар ўрнатишни кўзда тутиш;

1960—1961 йилларда йирик панелли уй-жойларнинг типовой лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш, бу лойиҳаларда кичик нон-булка магазинлари, сабзавот, сут магазинларини, ярим фабрикатлар билан савдо қилувчи магазинларни, кафе, уй ошхоналарини ва аҳолига маиший хизмат кўрсатадиган бошқа корхоналарни биринчи қаватларда жойлаштиришни кўзда тутиш.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети шуни белгиладиларки,

уй-жойларнинг биринчи қаватларида ва алоҳида турган биноларда жойлаштириладиган савдо корхоналари ва умумий овқатланиш корхоналарини қуриш ва монтаж ишлари мазкур районда уй-жой бинолари қурадиган қурилиш ташкилотлари зиммасига юклатилиши лозим;

уй-жойларнинг биринчи қаватларидаги магазинлар одамлар ана шу уйларга кўчириб жойлаштирилган пайтда очилиши лозим, алоҳида қуриладиган бинолардаги магазинлар эса одамлар уй-жой массивига кўчирилган пайтда очилиши лозим;

уй-жойларнинг биринчи қаватларида магазинлар ва умумий овқатланиш корхоналари қурилиши бутунлай тамомланган тақдирда ва алоҳида қурилаётган савдо биноларида магазинлар ҳамда умумий овқатланиш корхоналарини фойдаланишга топшириш плани бажарилган тақдирда уй-жойларни фойдаланишга топшириш планини тўла ва ошириб бажарганлик учун қурилиш ва монтаж ташкилотларига мукофотлар берилиши лозим.

Иттифоқчи ва автоном республикалар Министрлар Советларига, меҳнаткашлар депутатлари ўлка, область ва шаҳар Советлари ижроия комитетларига қуйидагиларни бажариш топширилди:

павильонлар, дўконлар, палаткалар, кафелар, закусочнийлар, уй дўконлари ва ошхоналар шохобчаларини кенгайтиришни таъминлаш, аҳолига хизмат кўрсатиш учун ана шу корхоналар планировкасининг қулайроқ бўлишини кўзда тутиш ва уларнинг ташқи безагини яхшилашни кўзда тутиш, шунингдек шаҳар кўчаларида, паркларда ва меҳнаткашлар дам оладиган бошқа жойларда мол келтириб сотишни ривожлантиришни таъминлаш;

1960 йилда ўринсиз фойдаланилаётган савдо биноларини бўшатиб бериш ва уларни магазин ҳамда ошхоналарни жойлаштириш учун савдо ташкилотлари ихтиёрига топшириш, савдо биноларидан бошқа мақсадларда фойдаланилишига бундан буён йўл қўймаслик;

темир йўлларга ва шаҳар транспорт йўлларига туташ районларда омборлар, холодильниклар ва сабзавот-картошка омборлари қуриш учун ер участкалари ажратиб беришни таъминлаш.

Қабул қилинган қарорда иттифоқчи республикаларда 1961—1965 йилларда чакана савдо корхоналари, умумий овқатланиш корхоналари, холодильниклар, омборлар, сабзавот-картошка омборлари ва бошқа савдо корхоналари қуриш учун капитал маблағлар ҳажми давлат плани бўйича 17.345 миллион сўм, шу жумладан 1961 йилда 2065 миллион сўм миқдорида тасдиқланди.

Қора ва рангли металлургия, ўрмон, нефть, газ, кўмир ва торф саноати ишчи таъминоти бўлимлари (ОРС лар) савдо корхоналари қурилиши халқ хўжалиги кенгашлари томонидан халқ хўжалигининг тегишли тармоқлари учун ажратиладиган капитал маблағлар ҳисобига қурилади, деб белгиланди. Ўз ихтиёрларида савдо корхоналари бўлган СССР министрликлари ва бошқармалари ана шу савдо корхоналарини министрликлар ҳамда бошқармаларга ажратиладиган капитал маблағлар ҳисобига қурадилар.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР министрликлари ва бошқармаларига уй-жой биноларининг биринчи қаватларида, шунингдек алоҳида биноларда жойлаштириладиган чакана савдо корхоналари ва умумий овқатланиш корхоналари қурилишига 1961 йилда уй-жой қурилиши учун уларга ажратиладиган капитал маблағларнинг 4 процентини ва 1962 йилдан бошлаб 5 процентини сарфлаш таклиф қилинди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Центросоюз правлениесининг 1961—1965 йилларда матлубот кооперацияси маблағлари ҳисобига 12,7 миллиард сўм ҳажмида кооператив ташкилотларининг магазинлари, умумий овқатланиш корхоналари ва омборлар қуриш ҳақидаги таклифини маъқулладилар.

СССР Госпланига ва иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига 1961 йилдан бошлаб савдо корхоналари, умумий овқатланиш корхоналари, омборлар, холодильниклар ва бошқа савдо-тайёрлаш корхоналари ва саноат корхоналари қуриш учун матлубот кооперацияси ташкилотларига бинокорлик материаллари ва асбоб-ускуналар ажратиб беришни кўзда тутиш таклиф қилинди.

Иттифоқчи ва автоном республикалар Министрлар Советлари, меҳнаткашлар депутатлари ўлка, область ва шаҳар Советлари ижроия комитетлари подрядчи қурилиш ташкилотлари томонидан савдо корхоналари қурилишини таъминлашлари, шунингдек бу қурилишни зарур материаллар, механизмлар, асбоб-ускуналар билан таъминлаш чораларини кўришлари керак ва бу қурилишнинг бориши устидан кундалик контроль ўрнатишлари лозим, токи савдо корхоналари белгиланган муддатларда фойдаланиш учун топширилсин.

Қабул қилинган қарорда савдо маданиятини ошириш, молларни танлаш ва сотиб олишда харидорларга қулайлик вужудга келтириш мақсадида 1961—1963 йилларда озиқ-овқат моллари сотувчи ихтисослаштирилган магазинлар сонини ва ўз-ўзига хизмат кўрсатадиган магазинлар сонини кўпайтириш юзасидан иттифоқчи республикалар бўйича топшириқлар тасдиқланди.

Меҳнаткашлар депутатлари ўлка, область ва шаҳар Советлари ижроия комитетларига шаҳарларда ва ишчи посёлкаларида озиқ-овқат молларини сотувчи ихтисослаштирилган савдо шохобчаларини янада кенгайтириш, катта шаҳарларда саноат молларининг айрим турларини сотувчи ихтисослаштирилган магазинларни ташкил этиш, шунингдек нон, сабзавот, мева, газлама, кийим-кечак, пойафзал, идиш-товоқ, маданий-маиший моллар ва бошқа моллар сотувчи ихтисослаштирилган торглар фаолиятини кенгайтириш ва яхшилашни таъминлаш таклиф этилди.

Белгилаб қўйилдики, янгидан очиладиган савдо корхоналарининг ҳаммаси замонавий тежамли ва қулай асбоб-ускуналар билан таъминланиши лозим, бу корхоналарда савдо-сотиқ эса молларни сотиш ва харидорларга хизмат кўрсатишнинг прогрессив методларини қўлланиш (ўз-ўзига хизмат кўрсатиш, молларни ёйиб қўйиб сотиш, уларни нусхаларига қараб сотиш, олдиндан заказлар қабул қилиш, молларни уйига етказиб бериш) йўли билан амалга оширилиши лозим.

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА).

Августда ишни бопланг, мўл ҳосил тўпланг!

Мўл ҳосил учун курашда энг масъулиятли ва ҳал қилувчи ой ҳисобланган августнинг биринчи декадаси тугади. Илғор пахтакорлар августнинг ҳар бир кунидан самарали фойдаланиб, ҳосил тугунчаларини тўла сақлаб қолиш, ҳосилга яна ҳосил қўшиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар. Ғанишер Юнусов, Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Ҳакимполвон Қодиров каби қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ажойиб новаторлари бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадалари бу йил ҳар гектар ерда 50, 60 центнер ва ундан ҳам кўп пахта етиштириш, бригаданинг ҳар бир аъзоси ҳисобига 30 — 40 тоннадан юқори сифатли биринчи сорт пахта олиш ҳамда маҳсулотнинг таннархини камайтириш учун фидокорона курашмоқдалар. Умумаи областимиз бўйича 40 дан ортиқ бригада ҳар гектар ердан 50 центнер ва ундан ҳам кўп, 70 бригада ҳар гектар ердан 40 — 50 центнер ва 200 дан ортиқ бригада ҳар гектар ердан 35 — 40 центнердан ҳосил етиштириш учун кураш олиб бормоқда.

Мўл ҳосил етиштириш учун бошланган бу мусобақага фақат айрим бригадаларгина эмас, балки бутун-бутун колхоз, совхоз ва районлар ҳам қўшилмоқдалар. Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» ва Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозларнинг аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 45 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилдилар. «Оққўрғон», 1- «Далварзин», 1- «Боёвут», 3- «Боёвут», «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозлари ва «Малик» тажриба хўжалиги 30 центнер учун курашмоқда. Оржоникидзе районининг азамат пахтакорлари ҳар гектар ердан 40 центнердан, янгийўллик ва юқори чирчиқликлар эса 35 центнердан пахта олиш учун ғайрат камарини белга маҳкам боғладилар.

Бироқ, халқимиз орасида ҳолва деган билан оғиз чучимайди, деган ҳикматли гап бор. Ваъда берилган билан у амалий иш билан мустаҳкамланмаса, ваъдалигича қолиб кетаверади.

Янгийўлда бўлиб ўтган кенгашда областимиз пахтакорлари ўзаро маслаҳатлашиб ва имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, агар қатъият билан фидокорона меҳнат қилсак, барча ички резервларимизни ишга солсак, севикли Ватанимизга 475 минг эмас, балки 500 минг тонна «оқ олтин» бераоламиз, деган хулосага келган эдилар. Ўша кенгашда ўртоқ Никита Сергеевич Хрущев номига юборилган Мактубда бундай дейилган эди:

«Ҳозир бераётган ваъдамиз қатъий. Областимизнинг ҳар бир меҳнаткаши олинган мажбуриятни бажаришни ўзининг она-Ватан, мамлакатимиздаги барча халқлар олдидаги ватанпарварлик, интернационал бурчи деб билиб, 500 минг тонна пахта учун чидам ва қатъият билан кураш олиб боради».

Берилган бу ваъданинг устидан чиқамизми ёки ваъдабоз бўлиб қоламизми — ана шу масала ҳозирги пайтда, августнинг долизарб, ҳосилга яна ҳосил қўшадиган кунларида ҳал қилинади. Агар биз августнинг қолган кунларида ҳам бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб фидокорона меҳнат қилсак, ҳосил элементларини тўла сақлаб қолиб, ҳосилга яна ҳосил қўшсак, ривожланишдан кечиккан ғўзаларни бўлиқ ғўзалар қаторига етказиб олсак, ғўза парваришининг суръатини янада ошириб, сифатини яхшиласак шубҳасиз ваъдамизнинг уддасидан чиқамиз, она-Ватанга 500 минг тонна «оқ олтин» бера оламиз.

Бироқ очиқ эътироф қилиш керакки, баъзи бир районлардаги ғўзаларнинг ҳозирги аҳволи мажбуриятнинг бажарилишини жиддий хавф остида қолдирмоқда. Областдаги 300 дан ортиқ бригада, 74 колхоз, 13 совхозда олинган социалистик мажбурият у ёқда турсин, ҳатто давлат планининг бажарилишини ҳам таъминлайдиган даражада ҳосил тўпланмаётир. Гулистон, Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон, Бекобод районларида ғўзанинг ҳозирги аҳволи август ойи мобайнидагина эмас, балки сентябрь ойининг биринчи декадасида ҳам ғўза парвариши соҳасида жуда кўп меҳнат қилишни талаб этади. Область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган IV пленуми ва область партия комитети бюросининг Ўрта Чирчиқ районининг колхозлари ва совхозида ғўза парвариши қониқарсиз бораётганлиги ҳақида кеча газетамизда эълон қилинган қарори ғўза парваришининг ҳақиқий аҳволини рўй-рост очиб берди. Бу камчиликларни тезда бартараф қилиб, ўсишдан кечиккан ғўзаларни маромига етказиб олиш ва августда мўл ҳосил тўплаш — ҳозирги куннинг энг муҳим вазифасидир.

Чеканка — ғўзанинг мевасини кўпайтиришга, кўсакларни салмоқли қилишга, ҳосилни эрта етилтиришга қаратилган энг муҳим агротехника тадбиридир. Ғўзани чеканка қилишни тугаллаш юзасидан белгиланган муддат ўтиб кетганига қарамасдан ҳали областимиз колхоз ва совхозларида чеканка қилиш тамомланганича йўқ. Айниқса Янгиер шаҳри, Оржоникидзе, Гулистон, Пискент ва Ўрта Чирчиқ районларида чеканка ҳаддан ташқари суст бораяпти.

Август — ғўзада мева кўпаядиган, ҳар бир шона гулга, гул кўсакка айланадиган, кўсаклар тўлишадиган, ҳосилга яна ҳосил қўшиладиган ой. Тажрибакор, уста пахтакор августда ишни ҳар томонлама боплайди, ҳар бир туп ғўзада мўл ҳосил тўплайди.

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар! Бутун куч ва ғайратимизни, юрагимизнинг бутун ҳароратини ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчевга берилган ваъдани бажаришга — бу йил она-Ватанга 500 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олинган социалистик мажбуриятимизни шараф билан адо этишга сарфлайлик, августда ана шу юксак мажбуриятнинг сўзсиз бажарилишини таъминлайдиган даражада мўл ҳосил тўплайлик, ғўза парваришини ҳосил пишиб етилгунча қизғин давом эттирайлик!

СИЗ ҚАНЧА СИЛОС БОСТИРДИНГИЗ?

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА СИЛОС БОСТИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1960 ЙИЛ 9 АВГУСТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Берилган топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Мажбуриятнинг бажарилиши
Юқори Чирчиқ	41,1
Қуйи Чирчиқ	34,0
Янгиер шаҳри	33,0
Ўрта Чирчиқ	24,0
Оққўрғон	23,2
Бекобод	18,3
Чиноз	17,3
Янгийўл	16,8
Бўка	16,7
Оҳангарон шаҳри	16,1
Сирдарё	15,3
Гулистон	13,6
Пискент	9,8
Олмалиқ шаҳри	9,1
Оржоникидзе	8,5
Бўстонлиқ	5,9
Калинин	2,5
Область бўйича	19,5

МОСКВАДА ШАРҚШУНОСЛАРНИНГ ХАЛҚАРО КОНГРЕССИ ОЧИЛДИ

9 августда Ленинские Горидаги М. В. Ломоносов номли Москва давлат университетининг мажлислар залида тантанали суратда шарқшуносларнинг XXV халқаро конгресси очилди.

Конгрессда икки минг делегат ва меҳмон қатнашмоқда. Уларнинг қарийб ярмисини жаҳондаги ўнлаб мамлакатлардан вакил бўлиб келган чет эл олимлари ташкил этади.

Конгресснинг ялпи ва секция мажлислари бир ҳафта давом этади. (ТАСС).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЎЗАРО ТЕКШИРИШ БРИГАДАСИ АНДИЖОНГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Кеча Тошкент область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Андижон областига жўнаб кетди. Бригада составида Бутуниттифоқ Ўғитшунослик институтининг Ўрта Осиё станцияси директори, профессор К. Висоцкий, Оққовоқ тажриба станциясининг директори И. Мадраимов, Қуйи Чирчиқ район партия комитетининг секретари И. Сотволдиев, Оржоникидзе район ижроия комитетининг раиси И. Каримов, Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» колхозининг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ким Пен Хва, Чиноз район ижроия комитетининг раиси М. Музаффаров, Бўка районидаги Вильямс номли колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. Азаматов, Гулистон районидаги Ленин номли колхозининг трактор-далачилик бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ғанишер Юнусов, Янгийўл районидаги Киров номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони У. Муҳамедов, Оржоникидзе район комсомол комитетининг секретари Т. Мухсимова ўртоқлар бор. Бригада аъзолари ҳаммаси бўлиб 27 кишидан иборат. Бригадага область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ҳ. Жалилов бошчилик қилади.

Бугун Тошкентга Андижон область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси келади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Театр санъати соҳасидаги самарали хизматлари учун Ўзбекистон ССР халқ артистлари Амин **Турдиев**, Шоҳида **Маъзумова**, Гошхон **Султонова**, Замира **Ҳидоятова**, Марьям **Ёқубова** ва Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Ғани **Аъзамов** ҳамда Маҳмуд **Умархўжаев** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

Тошкентдаги изолятор заводи коллективи КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларига амалий иш билан жавоб бермоқда. Корхонада илғорлар қатори тобора кенгайиб бормоқда. Ёш ишчи Ҳалима Саидхўжаева шулар жумласидандир. Коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун курашаётган Ҳалима нормани 170 процент қилиб бажармоқда. Суратда: ўртоқ Ҳ. Саидхўжаева.

М. Нуриддинов фотоси.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

САВДО-СОТИҚНИ ЯНАДА ЯХШИЛАШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА).

Аҳолининг молларга бўлган талабларини яхшироқ ўрганиш мақсадида иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига савдо ташкилотларининг йирик шаҳарларда халқ хўжалиги кенгашлари ёки айрим саноат корхоналари чиқарадиган молларни сотувчи магазинларни очишлари тўғрисидаги масалани қараб чиқиш ва ҳал этиш топширилди.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш имконини берадиган савдо-сотиқнинг янги формаларини кенг ривожлантириш чораларини кўриш таклиф қилинди. Бунда қуйидагилар кўзда тутилди:

газлама сотиладиган магазинларда харидорларнинг истагига мувофиқ газламаларни нусхаларига қараб бичиб сотиш ва ана шу магазинларда ателье мастерларининг кийимлар тикиш ҳақидаги заказларни қабул қилишларини уюштириш;

тикилган буюмлар сотиладиган магазинларда нусхаларига қараб сотишни ташкил этиш, тикилган буюмларни харидорнинг фигурасига мослаб бериш, кийимларни дазмоллаш, тикилган буюмлар сотиладиган магазинларни харидорларнинг костюм, пальто, хотин-қизлар кўйлаги ва бошқа тикилган буюмларга бўлган заказларини бажариш учун ателье ва тикувчилик фабрикаларига бириктиб қўйиш;

1961 — 1962 йилларда иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида ва йирик саноат марказларида кийим-кечакларнинг ҳамма турларини сотишни уюштириш учун кийим-кечак уйлари очиш, шунингдек янги модель ҳамда фасонларга қараб тайёрланган кийим-кечаклар сотиладиган магазинларни очиш;

маданий-маиший ва рўзғор моллари, ички кийим, галантерея, мактаб ва ёзув анжомлари сотиладиган магазинларда молларни ёйиб қўйиб сотишни кенг қўлланиш, сотувчиларнинг пулни прилавкалардаги кассалар орқали олишини йўлга қўйиш;

бир хил (стандарт) нархлар бўйича мол сотувчи магазинларни ташкил этиш; харидорларнинг заказлари бўйича мол сотиш, уйга элтиб мол сотиш, шунингдек магазинларда сотиб олинган молларни уйга етказиб беришни анча кенгайтириш;

кондитер, нон-булка, сут ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари магазинларида иссиқ кофе, чой, сут сотувчи, булка ва кондитер маҳсулотлари сотувчи кичкина кафе бўлимларини кўпроқ ташкил этиш;

ҳамма жойда савдо рекламасини яхшилаш, магазинлардаги ташқи ва ички витриналарни безашга алоҳида эътибор бериш.

Центросоюзга ва республикаларнинг матлубот союзларига савдо корхоналари ва умумий овқатланиш корхоналарини қуриш вақтида бир бинода бир неча корхона (магазин, ошхона, аҳолига маиший хизмат кўрсатадиган устахона) қуриш принципини амалга ошириш тавсия этилди;

янги магазинларни, қоида равишида, озиқ-овқат ва саноат молларининг айрим группаларини сотиш учун ихтисослаштирилган бўлимлари бўлган универсал магазинлар шаклида қуриш, шунингдек шаҳарлардаги ва район марказларидаги мавжуд савдо корхоналарини ихтисослаштириш;

район ва йирик қишлоқ универмагларида ҳамда ихтисослаштирилган магазинларда мураккаб ассортиментдаги моллар савдосини уюштириш;

ўз-ўзига хизмат кўрсатиш принципига мувофиқ савдо қилишни, газлама, кийим-кечак, пойафзал ва бошқа молларни нусхаларига қараб сотиш ҳамда ёйиб қўйиб сотишни кенгайтириш ва такомиллаштириш;

аҳоли яшайдиган ва мураккаб ассортиментдаги моллар (кийим-кечак, пойафзал, трикотаж ва бошқа моллар) сотувчи магазинлари бўлмаган кичик пунктларда ана шу молларни автолавкалар орқали, шунингдек харидорлардан заказлар қабул қилиш тартибида сотиш практикасини кенгайтириш.

Матлубот кооперацияси ташкилотларининг узоқ муддат фойдаланиладиган молларни ишчилар, хизматчиларга ва матлубот кооперациясининг пайчилари бўлган колхозчиларга кредитга сотишлари кўзда тутилди.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига ва СССР Министрлар Советининг Автоматлаштириш ва машинасозлик давлат комитетига 1961 — 1965 йилларда савдо корхоналари ва умумий овқатланиш корхоналари учун 8430 миллион сўмлик технология ускуналари ва уларга керакли запас қисмлар тайёрлашни таъминлаш, шунингдек савдо корхоналари ҳамда умумий овқатланиш корхоналари учун асбоб-ускуна ва приборларнинг янги турларига доир техника ҳужжатларини ишлаб чиқиш, ана шу асбоб-ускуна ва приборларнинг нусхаларини тайёрлаш ҳамда уларни кўплаб ишлаб чиқаришни ташкил қилишни таъминлаш топширилди

РСФСР Министрлар Совети СССР Госплани ҳамда СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги билан келишиб, 1961 — 62 ўқув йилидан бошлаб савдо-сотиқ ва умумий овқатланиш ташкилотлари учун автомат ва асбоб-ускуна, инженер-механик ва конструкторлари тайёрлашни уюштириши лозим.

Чиқариладиган моллар ассортиментининг аҳоли эҳтиёжларига мос бўлишини таъминлаш учун КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети саноат корхоналарининг халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш планлари давлат савдоси ва матлубот кооперацияси ташкилотларининг заказлари асосида ва уларнинг моллар етказиб бериш ҳақида саноат корхоналари билан тузган шартномалари асосида тасдиқланиши лозим, деб белгиладилар.

Савдо ташкилотлари республика, ўлка, область, шаҳар аҳолисининг молларга бўлган эҳтиёжларини қондиришни ҳисобга олиб, шунингдек бу молларни мамлакатнинг бошқа районларига юбориш ва умумиттифоқ эҳтиёжлари учун мол етказиб беришни таъминлашни ҳисобга олиб заказ беришлари керак.

Халқ хўжалиги кенгашларига, меҳнаткашлар депутатлари ўлка, область ва шаҳар Советлари ижроия комитетларига савдо ташкилотларининг заказларини қондиришни кўзда тутиб, саноат корхоналарининг кенг ассортиментдаги молларни ишлаб чиқариш планларини тасдиқлаш таклиф этилди.

СССР Госплани планларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмларини кўрсатиш билан бирга, 1961 йилдан бошлаб иттифоқчи республикаларга группа ассортиментидаги энг муҳим молларни ишлаб чиқариш юзасидан топшириқлар белгилаши, бунда моллар айрим турларининг етишмай қолишига барҳам бериш учун конкрет тадбирларни кўзда тутиши, шунингдек янги молларни ўзлаштириш ва чиқариш юзасидан топшириқлар белгилаши лозим.

Савдо ташкилотларининг ассортименти, сифати ва ташқи безаклари жиҳатидан саноатнинг савдо ташкилотларидан олган заказларига риоя қилинмай тайёрланган молларни саноат корхоналаридан қабул қилиб олишлари таъқиқланди. Халқ хўжалиги кенгашлари ва саноат корхоналарининг, иттифоқчи республикалар савдо министрликлари ва маҳаллий савдо бошқармаси органлари билан келишиб олмай туриб, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни тўхтатишлари тақиқланди.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига аҳолининг талаблари ўзгаришини эътиборга олиб, молларнинг ассортиментини кенгайтириш, сифатини яхшилаш, шунингдек халқ истеъмол қиладиган ҳамда аҳолининг ўсган талабларига муносиб бўлган, конструкцияси, модели, фасонлари ва ташқи безаги жиҳатидан мукаммалроқ бўлган янги молларни ишлаб чиқариш чораларини систематик равишда амалга ошириш топширилди.

Савдо ташкилотлари молларга талаб кам бўлганлиги орқасида уларни сота олмаган ва бу моллар савдо шохобчаларида тўпланиб қолган ҳолларда иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари бундай моллар ишлаб чиқариш ўрнига аҳоли талаб қиладиган янги моллар ишлаб чиқаришни таъминлашлари лозим.

Улгуржи савдо-сотиқни яхшилаш ва бу савдонинг халқ талабларига муносиб бўлган моллар ишлаб чиқариш соҳасида саноат ишларига таъсирини кучайтириш мақсадида иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига улгуржи савдо ташкилотларининг фаолиятини яхшилаш тўғрисидаги масалани қараб чиқиш топширилди. Бунда қуйидагиларни кўзда тутиш керак:

республикада давлат улгуржи савдосини, улгуржи базаларда молларнинг кенг ассортиментини вужудга келтиришни ва чакана савдо ташкилотларининг бу молларни яхши танлаб олишларини таъминлайдиган қилиб, шунингдек саноатнинг ишига активроқ таъсир кўрсатиш имконини берадиган қилиб тобора ихтисослаштириш;

улгуржи базаларда кенг ассортиментдаги мол запасларини, хусусан мураккаб ассортиментда бўлиб, олдиндан хилларга бўлиб қўйиш талаб этилган моллар (кийим-кечак, газлама, пойафзал, трикотаж, галантерея ва ҳоказо) запасларини вужудга келтириш ва бу билан улгуржи базаларнинг корхоналар ва чакана савдо ташкилотларидан олинадиган заказларига қараб уларга молларни марказлаштирилган тартибда етказиб беришларини ва айланма (кольцевой) тартибда ташишларини таъминлаш;

молларни саноат корхоналаридан бевосита савдо ташкилотларига ва чакана савдо корхоналарига транзит йўли билан ташишни кенгайтириш учун мавжуд имкониятлардан кенгроқ фойдаланиш;

одатда шаҳар, область, ўлка доирасида, шунингдек областларга бўлинмаган республика доирасида бевосита тузиладиган шартномалар асосида давлат ва кооператив савдоси ташкилотларининг саноат корхоналари билан бевосита алоқаларини кенгайтириш;

корхоналар томонидан йил бошигача етказиб бериладиган молларнинг нусхалари бўйича шартномалар тузиш асосида улгуржи савдо ташкилотларининг (чакана савдо ташкилотларини жалб этиб) саноат корхоналаридан мол харид қилиш системасини ривожлантириш, бу молларни заказлар бўйича улгуржи сотиш тартибида чакана савдо шохобчаларига етказиб бериш;

саноат корхоналари ва улгуржи ҳамда чакана савдо ташкилотларининг иштироки билан молларни улгуржи сотиш юзасидан областлараро ва районлараро ярмаркалар ташкил этиш;

Омборлар қурилишини жадаллаштириш, уларни қўл меҳнати ишлатишни қисқартириш имконини берадиган механизмлар ва асбоб-ускуналар билан таъминлаш йўли билан улгуржи савдонинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш.

Бошқа республикаларга зарур ассортиментдаги моллар етказиб берилишини ва мол жўнатишнинг рационалроқ йўлларини танлашни таъминлаш мақсадида республикалараро мол етказиб бериш ва умумиттифоқ эҳтиёжлари учун мол етказиб бериш планлари бўйича мол етказиб берувчиларни иттифоқчи республикаларнинг савдо министрликлари СССР Госплани ҳузуридаги Союзглавторг билан келишиб белгилаб чиқадилар.

СССР Госплани ҳузуридаги Союзглавторгга иттифоқчи республикалар савдо министрликлари, Центросоюз ва халқ хўжалиги кенгашлари билан биргаликда халқ истеъмоли молларини улгуржи сотиш бўйича республикалараро ярмаркалар ташкил этиш ва ўтказиш топширилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қуйидагилар зиммасига тубандаги ишларни юкладилар:

Ташқи савдо министрлиги халқ истеъмол қиладиган ва чет эллардан сотиб олиниши лозим бўлган моллар ассортиментини СССР Госплани ҳузуридаги Союзглавторг билан келишиб олсин, тикилган буюмлар сотиб олинган тақдирда эса кийимларнинг моделлари, фасонлари, шунингдек кийим тикиладиган газламаларнинг артикулларини келишиб олсин, аҳолининг талабларини таъмин этадиган юқори сифатли ва хилма-хил ассортиментдаги молларни сотиб олиш кўзда тутилсин;

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги стандарт, тош-тарози ва ўлчов асбоблари комитети ва иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари халқ истеъмол моллари стандартлари ва техника шартларини тасдиқлаган вақтда саноат ишлаб чиқарадиган молларнинг сифатига нисбатан талабчанликни оширсинлар, шунингдек, саноат корхоналарининг ана шу молларнинг стандартлари ва техника шартларига риоя қилишлари устидан систематик контроль ўрнатсинлар;

Йўллар министрлиги савдо ташкилотлари учун керакли молларни узлуксиз ташишни таъминласин, СССР Госплани билан келишиб, ана шу юкларни ташиш схемаларини кўриб чиқсин, бунда зарур ассортиментда мол етказиб бериладиган районлар доирасини кенгайтириш кўзда тутилсин; халқ истеъмоли молларини темир йўл ва сув йўли орқали узоқ шимол районларига етказиб бериш учун контейнерлар бериш таъминлансин; 1960— 1962 йилларда темир йўл станцияларида СССР Госплани билан келишилган миқдорда контейнер пунктлари қўшимча равишда ускуналансин; халқ истеъмоли молларини (тез бузиладиган юклардан ташқари) темир йўлларда ташиш билан боғлиқ бўлган юк ортиш-бўшатиш ишларининг ҳаммаси йўллар министрлигининг маблағ ва кучлари билан бажарилсин.

Ташиладиган молларнинг сифатини ва ташқи кўринишини сақлаш, молларни савдо корхоналари ва умумий овқатланиш корхоналарига тезроқ етказиб бериш, шунингдек молларни ортиш ва бўшатиш ишларида банд бўлган ишчиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш мақсадида иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига умумий фойдаланишдаги автомобиль хўжалиги системасида айрим автобазалар, гаражлар ва автоколонналар тузиш ва уларни савдо корхоналари ҳамда умумий овқатланиш корхоналарига моллар етказиб берилишини таъминлаш учун махсус ускуналанган автомобиллар билан таъминлаш топширилди.

СССР Давлат банкига айрим савдо ташкилотларига бериладиган кредитни чекламай мавсумий молларни олиш учун савдо ташкилотларига молларнинг белгиланган рўйхати доирасида кредит бериш таклиф қилинди.

Савдо ташкилотлари эскириб қолган фасон ва моделлардаги молларни ҳамда сифатини қисман йўқотган молларни сотиб битиришни уюштириб туришлари керак, токи бундай молларнинг савдо шохобчаларида тўпланиб қолишига йўл қўймай, мавсум охиригача сотиб тамомланишига эришилсин.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети иттифоқчи республикалар компартиялари Марказий Комитетлари, Министрлар Советларига, КПСС ўлка, область, шаҳар ва район комитетларига, меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларига қуйидаги вазифаларни топширдилар:

савдо ходимлари кадрларини танлаш ва тайёрлаш ишини яхшилаш чораларини кўриш, моддий жавобгарлик билан боғлиқ бўлган вазифаларда ишловчи ходимларни танлашга ва савдо корхоналари ҳамда умумий овқатланиш корхоналари раҳбарларини танлашга алоҳида эътибор бериш;

савдо корхоналари ва умумий овқатланиш корхоналарини сотувчилар, ошпазлар ва бошқа ходимлар билан тўла таъминлаш;

савдо ходимлари ўртасида сиёсий-оммавий ишни кучайтириш, савдо ходимларининг маданий-техника савиясини оширишга, уларни аҳолига яхши ва тез хизмат кўрсатиш учун юксак жавобгарликни сезиш руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор бериш, савдо ишининг юксак маданияти учун социалистик мусобақани авж олдириш, савдо ва умумий овқатланиш ходимларининг илғор иш тажрибаларини кенг ёйишни ташкил этиш, шу мақсадда матбуот, радио ва телевидениедан кенг фойдаланиш;

савдо корхоналарининг иши устидан кундалик контролни амалга оширишда ишчилар, хизматчилар, колхозчилар ва уй-рўзғор иши билан шуғулланувчи хотин-қизларнинг кенг иштирок қилишини таъминлаш, жамоат контроль комиссиялари ва фабрика-завод комитетларининг жамоат контролерлари, меҳнаткашлар депутатлари Советарининг савдо ва умумий овқатланиш доимий комиссиялари, дўкон ва ошхона комиссияларининг эътиборини савдо маданиятини кўтариш ва магазинлар, дўконлар, ошхоналарнинг ишидаги камчиликларни йўқотиш учун курашни кучайтиришга жалб этиш.

ВЛКСМ Марказий Комитетига ва Иттифоқчи республикалар комсомол Марказий Комитетларига иттифоқчи республикаларнинг савдо министрликлари ва республика матлубот союзлари билан биргаликда, ўнинчи синфни тамомлаб чиққан комсомол ва ёшларни ишлаш учун савдо ташкилотларига юбориш тўғрисидаги масалани қараб чиқиш ва савдо касбларини тезроқ эгаллашда уларга ҳар томонлама ёрдам бериш топширилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети совет савдосини тез ривожлантириш ва шаҳар ҳамда қишлоқ меҳнаткашларининг халқ истеъмоли молларига бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўла қондиришни таъминлаш партия, совет, касаба союз, комсомол органларининг энг муҳим вазифалари деб ҳисоблайдилар ва улардан савдо ташкилотларига доим эътибор беришни ҳамда уларнинг ишига ҳамиша амалий ёрдам кўрсатишни талаб қиладилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети савдо ва умумий овқатланиш корхоналарининг барча ходимларини аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини бутун чоралар билан юксалтиришга, меҳнаткашларнинг эҳтиёжларини қондириш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилишга, илғор иш тажрибаларини айирбошлашга, савдо-сотиқнинг прогрессив ва энг тежамли формаларини кенг жорий қилишга, саноат корхоналари олдига кўпроқ талаб қўйишга, уларнинг совет халқининг ўсиб бораётган эҳтиёжларига муносиб бўлган яхши сифатли моллар чиқаришларига эришишга чақирадилар.

КПСС МК ИЮЛЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

Техникани тараққий эттир!

Оҳангарон цемент заводи қурилиши — етти йилликнинг зарбдор объектларидан биридир. Завод қурувчилари ўзларининг традицион байрамларини — Бинокорлар кунини муносиб кутиб олиш учун зўр ғайрат кўрсатмоқдалар. Кўп қатори пайвандчи Индус Ахтариев ҳам топшириқларни икки барававга етказиб бажармоқда. Суратда: ўртоқ И. Ахтариев.

А. Палехов фотоси.

Мақсадимиз — комплекс механизациялаш

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми ишлаб чиқариш жараёнларини, даставвал оғир ва кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш жамиятимиз тараққиётини тезлаштиришнинг ҳал қилувчи шарти эканлигини алоҳида таъкидлаб кўрсатди. Тошкентдаги «Ўртоқ» кондитер фабрикасида ҳам бу соҳада катта ишлар олиб борилмоқда. Корхона бош инженери ўртоқ А. Ҳасанов мухбиримиз билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Коллективимиз партия XXI съезди қарорларини амалга ошира бориб, ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва шу йўл билан маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаб, таннархини камайтириш соҳасида дастлабки ютуқларни қўлга киритди. Ўтган йили фабрикада биттагина механизациялаштирилган поток линия бор эди. Унда карамелларнинг 20—25 проценти тайёрланар эди. Қолган маҳсулотлар эса ярим механизациялаштирилган усулда тайёрланарди. 1959 йили ва шу йилнинг 6 ойи мобайнида кондитер маҳсулотлари ишлаб чиқаришни поток усулга кўчириш имконини берадиган 50 та юқори иш унумли машина ва автоматлар ўрнатилди. Ана шулар асосида бир қанча поток линиялари ташкил этилди. Эндиликда корхонадаги ҳамма кўп меҳнат талаб қиладиган ишлар ярим автомат ва автомат агрегатларда бажарилмоқда. Қоришмаларни тайёрлаш, карамелларни қолиплаш, уларни қоғозларга ўраш ва бошқа ишларни автоматлар бажармоқда.

Корхонада техникани тараққий эттириш ишига рационализатор ва ихтирочиларимиз ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Шуниси қувончлики, янгилик изловчиларнинг сафи йил сайин ўсмоқда, кенгаймоқда. Буни қуйидаги рақамлардан ҳам кўрсак бўлади. 1958 йилда фабрикада йилига 250 минг сўм маблағни тежаб қолиш имконини берадиган 48 та таклиф амалга оширилган бўлса, 1959 йилда 500 минг сўмдан ортиқ давлат маблағини иқтисод қиладиган 72 та таклиф амалга оширилди. 1960 йилнинг ўтган ойлари мобайнида эса йилига 600 минг сўмлик фойда берадиган 42 та таклиф ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Иқтисодий кўрсаткичларимизни яхшилаш йўлида ҳормай-толмай ижодий меҳнат қилаётган рационализаторлар — слесарлардан Бабин, Романов, мастерлардан Раҳмонбердиева, Исроилов, Рўзматова ва Нажимов ўртоқлар бутун коллективимизнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Ана шу юқорида кўрсатилган тадбирларни амалга ошириш натижасида корхонада меҳнат унумдорлиги 1958 йилдагига нисбатан 30 процент ошди, маҳсулот таннархи эса 11 процент камайди. Ҳозирги пайтда фабрикадаги барча ишларнинг қарийб 90 проценти механизация воситаси билан бажарилаётир.

Ҳозир яна битта поток линияси монтаж қилинмоқда. У яқин кунларда ишга туширилади. Бундан ташқари кондитер маҳсулотларини жойлайдиган, цехларда маълум даражада температура бўлишини таъминлайдиган автомат ва махсус установкалар ўрнатишга тайёргарлик кўрилмоқда. Буларнинг ҳаммаси келгусида маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш имконини беради. Мақсадимиз — ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш. Коллективимиз ўз мақсадига албатта эришади.

ТЕХНИКАГА ТАЯНИБ...

Кейинги кунларда Тошкентдаги 1-тикув фабрикаси коллективи орасида «Автомат-жонга роҳат» деган гап тез-тез эшитилиб турадиган бўлиб қолди.

Аҳил коллектив ойлик ва квартал топшириқларини доимо ортиғи билан бажариб келаётир. Улар 6 ойда пландан ташқари эркак ва хотин-қизлар учун 1,5 мингта костюм, 6 мингта эркаклар шими ва бошқа турли кийим-кечаклар тикиб бердилар. Етти ойлик топшириқ ҳам ошириб бажарилди.

Агар сиз фабрика коллективидан ютуқлар «сир»ини суриштирсангиз, улар бир оғиздан «техника жонимизга оро кирмоқда, автоматда хосият кўп экан» дейишади. Ҳақиқатан ҳам машинада бажарилган иш қўлдагига қараганда пишиқ ва мустаҳкам. Шунинг учун ҳам янги асбоб-ускуналар бажараётган процесслардан тикувчилар ҳам, киювчилар ҳам мамнун.

Чеварлар йил бошидан буён 27 та янги махсус тикув машинаси, 64 хил мослама, турли прессларни ишлаб чиқаришга жорий этиб, 20 дан ортиқ эскириб қолган асбоб-ускуналарни модернизация қилдилар.

Ҳ. МУҲАММАДСОДИҚОВА.

1961 йил ҳисобига

Ўтган ойда 127 минг кубометр ўрнига 190 минг кубометр тупроқ қазиб чиқарган республика сув хўжалиги министрлигининг Тошкент экскаватор станциясига қарашли Янгийўл участкаси коллективи шу кунларда техникадан янада унумли фойдаланаётир. Экскаваторчилар орасида коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун қизғин кураш кетаётир. Ҳозир 5 та бригада ана шу юксак номни қозониш йўлида ҳормай-толмай ишлаётир.

— Биз, — дейди бригада бошлиғи ўртоқ А. Газизуллин, — йил охиригача 104 минг кубометр тупроқ қазиб чиқаришимиз керак эди. Ҳозирнинг ўзидаёқ йиллик топшириқни ортиғи билан бажардик. Юксак ном учун курашаётган бригадамизнинг ҳар бир аъзоси техникадан унумли фойдаланиш, ёқилғини тежаб-тергаб сарфлашга алоҳида аҳамият бераётир. Ўтган ойлар мобайнида 3 тоннадан ортиқ дизель ёқилғиси, 143 килограмм тросс тежаб қолганимизнинг бойиси ҳам ана шунда.

Илғор бригададан ўрнак олиб ишлаётган участка коллективи йиллик топшириқни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 43 йиллиги кунигача бажаришга аҳд қилди.

Б. МИРЗААҲМЕДОВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ПАРТКОМ СЕКРЕТАРИ

Иван Петрович Ким 2-«Далварзин» совхозида иш бошлагач, дастлабки бир неча кун унинг учун анча оғир бўлди. Одамлар янги партком секретарига ҳа деганда юракларидаги гапларни айтавермадилар. Иван Петрович халқ билан алоқани янада яхшилашга киришди, коммунистлар билан бирма-бир суҳбатлашди. Совхоз зиёлилари билан тез-тез учрашиб, маслаҳатлашиб турди. Хўжаликда ўтган йилларда қилинган ишларни, шу кунлардаги аҳволни синчиклаб ўрганди. Кишилар билан дўстона суҳбатлашиб, уларнинг юрагига қўл солди. Ўз билганларини ўргатиб, билмаганларини кўпчиликдан, қайноқ ҳаётдан ўргана борди.

Қанотини қоқиб кўклам келди. Совхознинг каттадан кичиги кўкламги ишларни, чигит экишни қисқа муддат ичида сифатли тамомлаш учун катта юриш бошладилар. Бу юришга Иван Петрович секретарь бўлган партия ташкилоти бошчилик қилди. Коммунистлар ҳар бир ишда ўрнак кўрсатиб ишладилар, оммани 1960 йил учун олинган социалистик мажбуриятларни тўла бажаришга сафарбар қилдилар. Натижада ҳамма иш жўнашиб кетди. Чигит экиш 8 кунда тамомланди, тўла гектарлар бўлиши таъминланди.

Ғўза парваришининг дастлабки даврида иш оғир бўлди. Ҳаво паст келиб, ғўзанинг ривожи сустлашди, бегона ўт кўпайиб кетди. Бу даврда Иван Петрович айниқса қаттиқ ишлади. Коммунистлар, ишнинг кўзини билган ишчи-хизматчилар билан маслаҳатлашиб, ғўза парваришини кучайтириш тадбирларини белгилади. Иш оғирлашиб кетган пайтларда 15 — 20 минутлик кенгаш, йиғилишлар ўтказди. Шундай кенгашлардан бирида совхознинг маъмурий-хўжалик ишларидаги хизматчилар ғўза парваришида қатнашишга тайёр эканликларини билдирдилар.

Партком секретарининг назарида ҳали жуда катта резервлар бор эди. Буларнинг биттаси меҳнат унумдорлигини оширишдан иборат, деб ўйлади Иван Петрович, агар ҳар бир механизатор 7 — 8 ўрнига 9 — 10 гектар ерни культивация қилса, ҳар қайси ишчи ўз иш нормасини ошириб бажарса, ўн кунлик ишни бир ҳафтада тамомлаш мумкин.

Бу фикр кўпчиликнинг ўртасига ташланди. Дастлаб коммунистлар бошқаларга ўрнак кўрсатиб ишладилар. Агитаторлар пахтакорлар орасида бўлиб, илғорлар тажрибаси ҳақида суҳбатлар ўтказдилар. Бу тадбир ҳам ажойиб натижалар берди. Кўп кишилар илгариги 0,15 — 0,20 ўрнига кунига 0,25 — 0,30 гектар ернинг ғўзасини ўтдан тозалашга эришдилар.

Совхознинг коммунистлар бошчилик қилаётган бўлим ва бригадаларида иш айниқса яхши ташкил этилди. 4-бўлимни олайлик. Бу бўлимга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони коммунист Комилжон Мирзараҳимов бошчилик қилади. Бўлим пахтакорлари 740 гектар ердан мўл ва арзон ҳосил кўтариш учун курашмоқдалар. Ҳозир тўртинчи парвариш қизғин давом этмоқда, ғўзалар тўк кўсак олмоқда.

Шу бўлимнинг ўртоқ Алижон Сирожиддинов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадасида мўл ҳосил учун кураш айниқса қизғин тус олган. Бригада аъзолари коммунистчасига ишлаб, коммунистчасига яшаб, кун сайин янги-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Ўтган йили бу бригада районда энг арзон пахта етиштирган эди. Ҳар гектар ердан салкам 40 центнердан «оқ олтин» кўтарилиб, бир центнер ҳосилнинг таннархи 90 сўмга туширилди. Бу йил 115 гектар ердан 50 центнердан энг арзон пахта етиштириш учун курашилмоқда.

Область қишлоқ хўжалик илғорларининг яқинда бўлиб ўтган кенгашида областимиз бўйича бу йил давлатга илгариги 475 минг тонна ўрнига 500 минг тонна «оқ олтин» етиштириб бериш мажбурияти олинди. Кенгашда Иван Петрович ҳам қатнашди. У 500 минг тонна рақамини эшитиши билан фикран янги-янги резервларни қидира бошлади. Совхоз пахтакорлари, жумладан 4-бўлим пахтакорлари билан кенгаш ўтказди. Янгийўлда айтилган гаплар, область пахтакорларининг янги мажбурияти ҳақида қисқагина қилиб гапирди.

— Хўш, областимиз пахтакорлари 500 минг тоннани қандай қилиб бажарадилар? — деди у сўзини якунлаб. — Бу иш ўз-ўзидан бўлиб қолаверадими? Йўқ. Бу юксак мажбурият сиз билан биз илгаригидан ҳам фидокорлик кўрсатиб ишласаккина бажарилади. Аниқроқ қилиб айтганда, илгари 35 центнерни кўзлаган бўлсак, энди 40 центнерни мўлжалга олишимиз керак. Қани, сизлар бунга нима дейсиз?

Биринчи бўлиб бўлим бошлиғи К. Мирзараҳимов, бригадир А. Сирожиддинов ўртоқлар сўз олдилар. Қизғин фикр олишув, мунозара бошланди. Йиғилиш охирида бўлим коллективи ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта ҳосили етиштиришга қатъий қарор қилдилар.

Иван Петровичнинг совхозга ишга келганига эндигина ярим йил тўлди. Бироқ шу қисқа муддат ичида у совхоз дирекцияси, ишчилар комитети, коммунистлар билан биргаликда кўп ишларни амалга оширди.

Совхоз коллективи бу йил 4550 гектар ердан 30 центнердан пахта ҳосили кўтариш, хўжаликнинг бошқа тармоқларини ҳам янада ривожлантириш учун курашмоқда. Бу курашга ўртоқ Ким раҳбарлигидаги коммунистлар бошчилик қилаётирлар.

С. СУЛТОНОВ,
Бекобод райони.

Қишлоқларимизнинг бугунги киёфаси

Димитров номли колхоз қишлоғида

Маданият саройи, ўрта мактаб ва бошқа маданий-маиший бинолар қад кўтарган колхоз қишлоғидаги бу кўркам майдоннинг Тошкент театр майдонидан нимаси кам?

МЕҲНАТ ҚИЛИБ БАХТ ТОПАЁТГАНЛАР

Кенг далалардан ўтгач, бирдан икки томонида азамат дарахтлар, чиройлик оппоқ уйлар саф тортган кўркам кўчага бурилдик ва ўзимизни гўё шаҳарга кириб бораётгандек ҳис қилдик. Тўрт томони икки қаватли мухташам бинолар билан ўралган, ўртаси кенг гулзор қилинган майдонга етганимизда ҳалиги ҳис яна ҳам кучайди. Бу ер катта шаҳарлардаги театр майдонларига ўхшайди.

Бу Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхоз қишлоғининг кўринишидан бир лавҳа. Икки қаватли маданият саройи айниқса гўзал. Бинонинг ташқи кўриниши, ички безаклари, ганч билан ишланган гуллари, биринчи ва иккинчи қаватга жойлашган, яхши жиҳозланган ложалар унинг ҳуснига-ҳусн қўшган.

Маданият саройидан чиқишингиз билан шарқ томондаги баланд ва жуда кўркам икки қаватли ўрта мактаб ва унинг ёнидаги интернат-мактаб биноларига кўзингиз тушади. Ўнг томонда эса яна бир икки қаватли катта бино қад кўтараяпти.

— Бу маиший комбинат, унинг биринчи қаватига катта магазин, ошхона, сартарошхона, почта, тикувчилик устахонаси жойлашади,— дейди колхоз раиси ўртоқ Шин Дин Дек, — тепаси гўзал меҳмонхона бўлади. Маиший комбинатни қуриш учун 2 миллион 300 минг сўм ажратилган. Ҳозир колхозимизда тўртта тўлиқсиз ўрта, учта тўлиқ ўрта мактаб ишлаб турибди. Яна минг болага мўлжаллаб янги интернат-мактаб қуришга қарор қилдик.

Ана шу янги интернат қурилиши учун 5 миллион сўм ажратилган. У маданият саройидан тахминан ярим километр наридаги ҳозирги маккажўхоризор ўрнида, 10 гектарлик ерда қурилади.

Колхозда ҳозир 25 ўринлик касалхона ишлаб турибди. Унинг ёнига яна 50 ўринлик янги бино қурилаяпти.

Участка агрономи Шин Ермолай (ўнгдан биринчи) бригада аъзолари билан каноп поясини кўздан кечирмоқдалар.

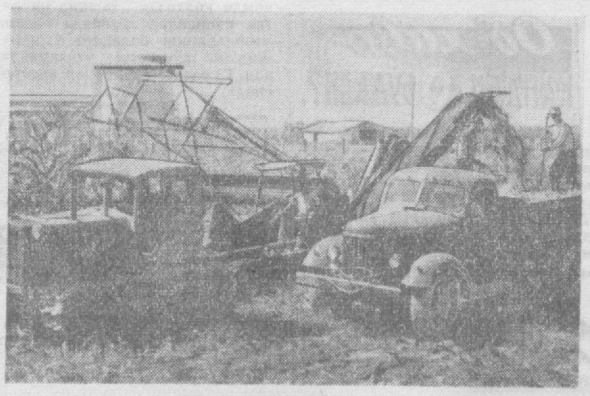

Маккажўхори силос учун йиғиб олинаётир.

— Бизга,— деди касалхонанинг бош врачи ўртоқ Ким Опин,— колхоз жуда катта ёрдам бераяпти. Касалхона ёнида 3 гектарлик питомник ташкил қилинди. Касалхона ходимларининг кучи билан ташкил этилган бу питомникда ҳозир 350 минг туп ҳар хил дарахт кўчати етиштирилаяпти. Биз шаҳар тусига кириб бораётган қишлоғимизни кўкаламзор ва гўзал қилиш учун курашаяпмиз.

Бош врачнинг гапи тўғри. Маданият саройи олдидаги майдонга, маданият саройининг орқа томонидаги стадион атрофларига, ошхона, чойхона, кўчалар теварагига экилган дарахтлар бу ерларнинг чиройини очган. Балиқ урчитилаётган бир гектарлик ҳовуз атрофидаги толларнинг соя-салқини роҳатижон.

Колхоздаги янги қурилишларнинг сони юздан ортади. 2 минг бош чўчқа сиғадиган иккита чўчқахона, учта молхона, иккита бузоқхона, колхозчилар учун 87 та уй, 4 та силос башняси қад кўтармоқда. 20 километрлик йўл қурилаяпти. Қишлоқ тобора кўркам ва обод бўлаётир.

Одатда қишлоқларнинг маданий даражасини белгилашда нечта радиоточка, телефон, телевизор, қанча уйда электр бор деб сўраларди. Айни пайтда бу кўрсаткичлар камлик қилиб қолди. Хонадонларнинг деярлик ҳаммасида электр, радио, телевизор, кўпида телефон ҳам бор. Энг сўнгги янгилик шуки, 150 хонадонга газ плиталари ўрнатилган. Кўчаларга водопровод колонкалари қурилган. 11 километрга чўзилган водопровод трубалари орқали тез кунда 260 метр чуқурликдаги артезиан қудуғидан чиққан сув оқа бошлайди.

Яна бир янгилик: жамоат бинолари — интернат-мактаб, маданият саройи бу йил буғ билан иситилади. Ҳозир бунга тайёргарлик кўрилмоқда. 3 та «универсал» маркали қозон ўрнатилиб, хоналарга батареялар қўйилмоқда.

Барча қурилиш ишларига колхоз инженери ўртоқ Хван Иван Димитрий раҳбарлик қилаётир. Қурилишга правление 13 миллион 381 минг сўм ажратди. Хўш, бу маблағ қаердан келаяпти.

Колхозда маданият саройини қуришга киришилганида икки хил фикр пайдо бўлди. Баъзи кишилар маданият саройи 800 ўринлик бўлсин деди. Колхоз раиси ўртоқ Шин Дин Дек 1500 ўринлик бўлсин деди. Пировардида бу бино 1000 ўринлик қилиб қурилди. Энди бўлса кичикроқ бўлаверсин деган кишиларнинг ўзлари аттанг деб юришибди. Агар колхознинг Тин У ва Пак Чер Су ўртоқлар раҳбарлик қилаётган ҳаваскор джаз оркестри концерт қўйгудек бўлса, залда жой етишмай қолади.

Димитров номли колхознинг ҳозир жут-каноп экилган 2710 гектар ҳосилдор ери, 350 гектар пахта майдони, 381 гектар шоликор ерлари, 60 гектар мевазор, узумзор боғлари, қанча бедапоя ва маккажўхорикор ерлари бор. Қанчадан-қанча сигир ва қўйлари, паррандалари бор. Агар заводни эслатадиган колхоз устахонасига кирсангиз, унинг техника қуввати кўзга яққол ташланади. Юзга яқин автомашина, 126 та ҳар хил маркали тракторлар бор. Бошқа хил механизмларнинг сон-саноғи йўқ.

Ана шундай қудратли техникани эгаллаган кишилар қадимий тўқайдан асар қолдирмаганлар. Деҳқончилик маданиятини яхши билиб олган, техникадан унумли фойдаланаётган колхозчилар бир умр бефойда ётган ерлардан энди дунё бўйича рекорд ҳосил олмоқдалар, ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар.

Мана, звено бошлиғи ўртоқ Пак Димитрий. У ўтган йили 25 гектар ернинг ҳар гектаридан 110 ўрнига 218 центнердан каноп ҳосили олди. Ҳозиргача ҳеч қайси звено, бригада бундай юқори ҳосил етиштирган эмас. Ўтган йили 96 гектар ернинг ҳар гектаридан 156 центнердан ҳосил олган ўртоқ Мун Семен бошлиқ бригада аъзолари бу йил 180, ўртоқ Кан Сан Бон бошлиқ бригада аъзолари 185 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Колхозда 30 та бригада бўлса, уларнинг ҳаммаси шу хилда юқори ҳосил етиштиришга бел боғлаган. Ўтган йили колхоз бўйича ҳар гектар ердан 90 центнер ўрнига 118 центнердан ҳосил топширилди. Биз раис билан суҳбатни давом эттирдик.

— Илгари неча центнердан ҳосил олинарди?

— Ҳар гектар ердан атиги 45—50 центнердан ҳосил олардик.

— Энди қандай қилиб юқори ҳосил етиштириляпти?

Раис бироз ўйлаб олгач жавоб бера бошлади:

— Колхозчиларимиз деҳқончилик маданиятини яхши эгаллаб, уста деҳқон бўлиб қолдилар. Техникадан илгаригига нисбатан унумли фойдаланилмоқда. Сўнгра ҳосилдор уруғларни саралаб эка бошладик.

— Масалан?

— Масалан,— илгари биз 38—76 сортли каноп уруғини экардик. Кейинги йилларда 333-кубан ва 14-«ўзбек» уруғидан эка бошладик. Тажриба бу уруғларнинг жуда серҳосил эканлигини кўрсатди. Ҳосилдорликни оширмай туриб илгарилаб бўлмайди. Ҳосилдорлик ошса, ҳам маҳсулот таннархи камаяди, ҳам даромад кўпаяди.

— Ҳозирги пайтда,— дейди колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ли Чер Су,— районимиз бўйича етиштириладиган каноп-жутнинг 40 процентини бизнинг колхоз беради. Бу йил 40 минг тонна луб топшириш юзасидан мажбурият олдик.

Раис маҳсулот таннархининг камайиб бораётганлигига тааллуқли мисоллар келтирди. 1953 йилда бир центнер луб маҳсулоти етиштириш учун 132 сўм сарфланган бўлса, ўтган йили 102 сўм сарфланди. Бу йил 89 сўм сарфлаш мўлжалланмоқда. Чорва маҳсулотлари —гўшт, тухум, жун, сут етиштириш учун сарфланаётган харажатлар ҳам шу хилда камайиб бораяпти.

— Даромад қалай?

— Тузук,—деди раис, — ўтган йили 82 миллион сўм даромад қилдик. Бўлинмас фондга ажратганимиздан кейин бир меҳнат кунига 30 сўмдан пул, 3 килограммдан дон тақсимланди.

Бўлинмас фондда ҳозир қанча маблағ бор?

— 69 миллион 500 минг сўм, холос.

— Бу йил қанча даромад олинмоқчи?

— Тахминан 85—90 миллион сўм даромад олишни мўлжаллаяпмиз. Шундан 18 миллион 150 минг сўми бўлинмас фондга ажратилади.

Суҳбатимиз яна қишлоқ ободончилиги темасига кўчганда колхоз партия ташкилотининг секретари ишлашдан мақсад яхши яшаш-ку, биз шунга интилаяпмиз деди. Лекин гапга қулоқ солиб жим ўтирган паст бўйли, юмалоқ юзли раис яна унга қўшимча қилди:

— Яхши ишлашни билган одамлар, яхши яшашни ҳам билишлари керак. Шунинг учун қишлоғимизни обод қилишга ҳам зўр бераяпмиз,— деди.

Рост, фидокорона меҳнат қилаётган, партиямиз чақириқларига ҳамиша лаббай, деб жавоб бериб келаётган, ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатаётган, қадимий тўқайларни ҳосилдор ерларга, гулистонларга айлантираётган мана шу меҳнат аҳллари бундан ҳам яхши, бундан ҳам фаровон ва маданий ҳаёт кечиришга тамоман ҳақлидирлар.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Колхоз қишлоғининг марказий кўчаларидан бири.

В. Салов фотолари.

Америка учувчиси жосус Френсис Г. Пауэрс иши юзасидан айбнома

ССР Иттифоқи Бош Прокурори Р. Руденко 1960 йил 9 июлда ССР Иттифоқи «Давлатга қарши жиноятлар учун жиноий жавобгарлик тўғрисидаги қонун»нинг 2-моддасида кўзда тутилган жиноятларда айбланувчи Френсис Гарри Пауэрснинг СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлик комитети томонидан тузилган жиноий иши юзасидан айбномани тасдиқлади.

1960 йил 1 Май куни Москва вақти билан соат 5 дан 36 минут ўтганда, дейилади айбномада, номаълум самолёт Тожикистон ССРдаги Кировобод шаҳрининг шарқи-жанубидан йигирма километр нарида СССР Давлат чегарасини бузиб, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ҳаво доирасига бостириб кирди ва 20 минг метр баландликда совет территориясининг ичкарисига қараб йўл олди.

Олинган маълумотлар бу самолётнинг СССР ҳаво доирасига душманлик мақсадлари билан қасддан бостириб кирганига шак-шубҳа қолдирмади.

Шу муносабат билан Совет ҳукумати самолётни уриб тушириш ҳақида буйруқ берди. СССР ҳаво ҳужумига қарши мудофаа бўлинмаларидан бири бу буйруқни бажариб, мазкур самолётни Москва вақти билан соат 8-55 минутда Свердловск районида, яъни у Совет Иттифоқи чегарасини бузиб кирган жойдан икки минг километрдан ортиқ ичкарида, 20 минг метр баландликда учиб кетаётган пайтида бир ракета отиш билан уриб туширди. Самолёт учувчиси ўзини парашют билан ташлади ва қўлга туширилди. Биринчи сўроқ вақтидаёқ у Америка Қўшма Штатларининг граждани Френсис Гарри Пауэрс эканлиги аниқланди.

Самолётнинг бутун қолган қисмларини ва унинг ичидаги махсус ускуналарни кўздан кечириш йўли билан бу жуда баландликда учиш учун мўлжалланган, разведка хизмати учун мослаштирилган ва шу мақсадда баланддан туриб аэрофотосъёмкалар ҳамда радиоразведкалари олиб бориш учун ускуналар билан таъминланган «Локхид У-2» типидаги америка самолёти эканлиги аниқланди. Самолёт қолдиқлари орасидан совет аэродромларининг ҳамда Совет Иттифоқининг бошқа муҳим ҳарбий ва саноат объектлари сурати туширилган фотография плёнкалари топилди. Бундан ташқари айрим совет радиолокацион станцияларининг сигналлари ёзиб олинган ферромагнитли плёнка топилди.

Мазкур иш юзасидан СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлик комитети олиб борган дастлабки терговда шу нарса аниқландики, мазкур самолётнинг жосуслик ниятидаги учиши Туркиядаги «10—10» деган шартли ном билан махфийлаштирилган махсус Америка разведкачи бўлинмаси томонидан АҚШ ҳукуматининг рухсати билан уюштирилган эди.

Тергов материалларига кўра, уриб туширилган «Локхид У-2» самолёти АҚШ ҳарбий ҳаво кучларига қарашли эканлиги аниқланди.

Айбномада айтиладики, Эйзенхауэр АҚШ президентлиги лавозимида турган давр ичида, яъни 1953 йил январь ойидан бери Совет Иттифоқи Америка самолётларининг СССР чегараларига бостириб кирганлиги тўғрисида АҚШ ҳукуматига бир неча марта норозилик билдирди. АҚШ ҳукумати ана шу ноталарга жавобан расмий қоғозбозлик билан чегараланди.

Америка самолётларининг Совет Иттифоқи доираларига неча марталаб бостириб кириш ҳоллари, дейилади айбномада, халқаро ҳуқуқнинг умум маъқуллаган принципини ғоят қўпол равишда бузишдир, халқаро ҳуқуқ принципи ҳар қайси давлатнинг шу давлат тепасидаги осмон ва ҳаво чегаралари устидан тўла-тўкис ва беистисно суверенитетини белгилайди. Бу суверенитет принципи халқаро муносабатларда муқаддас ва дахлсиз принципдир. Америка самолётларининг бостириб кирганлиги СССРнинг суверенитетини қўпол равишда бузиш ва агрессия акти ҳисобланади.

АҚШ ҳукуматининг мулоҳазасизлик билан қилаётган хатти-ҳаракатлари, деб таъкидланади айбномада, Парижда юксак доирада ўтказиладиган кенгашнинг барбод бўлишига ва халқаро вазиятнинг кескинлашувига олиб келди. АҚШ ҳукумати ўз агрессив сиёсатини амалга оширишга Совет Иттифоқи билан чегарадош бўлган бир қанча давлатларни жалб этди, бу давлатлар ўз территорияларини Американинг ҳарбий базалари учун бериб қўйдилар ва шу тариқа СССРга қарши қилинаётган агрессив ҳаракатларнинг ёрдамчилари ҳисобланадилар.

Терговда аниқланишича, Америка самолётининг бостириб киришини Совет Иттифоқига территориялари яқин турган давлатлардаги, ва жумладан, Туркия, Покистон ва Норвегиядаги ҳарбий базалардан фойдаланмай туриб амалга ошириш мумкин эмас эди. Чунки «Локхид У-2» самолётининг узоққа учиш қобилияти унга АҚШ территориясидан учиб келиш имконини бермас эди.

Яна шу нарса аниқландики, Пауэрс хизмат қилган «10-10» разведкачи бўлинмаси Инжирликдаги Америка-Туркия авиабазасида жойлашган. «Локхид У-2» самолёти ана шу базадан Покистоннинг Пешовордаги ҳарбий ҳаво базасига учирилган. У ердан Совет Иттифоқига қараб учган. Шу билан бирга мазкур самолёт Афғонистон маъмурларининг рухсатисиз бу мамлакат территорияси устидан учиши орқасида Афғонистоннинг суверенитетини бузишга йўл қўйилган.

Пауэрс шунга иқрор бўлдики, у эҳтиёт тариқасида Норвегия, Покистон ва Эрондаги ҳар қандай аэродромдан фойдаланиши мумкин эди. Пауэрс олган кўрсатмада зарурият туғилиб қолган тақдирда Финляндия ёки Швециядаги аэродромларга қўниш имконияти ҳам кўзда тутилган.

Айбномада кўрсатилишича, АҚШ ҳукумати ва ҳарбий қўмондонлиги Совет Иттифоқига қарши қаратилган ўзининг агрессив жосуслик сиёсатини амалга оширмоқ учун сўнгги бир неча йиллар мобайнида керакли кадрларни танлаш ва тайёрлаш соҳасида иш олиб борганлар. Мазкур иш бўйича айбланувчи Пауэрс ҳам шу мақсадда ёлланган.

У, махсус тайёргарлик олганидан кейин, Инжирликдаги Америка-Туркия ҳарбий авиация базасига юборилган. СССРга қарши разведка ишлари олиб боришга мўлжалланган «10-10» бўлинмаси ниқобланиш мақсадида аэронавтика ва космик фазони текшириш миллий бошқармаси (НАСА) ихтиёрида деб ҳисоблаб келинган. Пауэрс бўлинма қўмондонлигининг топшириғига мувофиқ 1956 йилдан бошлаб «Локхид У-2» самолётида Совет Иттифоқининг Туркия, Эрон ва Афғонистон билан бўлган чегаралари бўйлаб разведка ишларини амалга ошириб келган.

Биринчи майга ўтар кечаси Пауэрс учиб кетишга икки ярим соат қолганида СССР территорияси устида жанубдан шимолга қараб 20 минг метр баландликда Пешовор, Орол денгизи, Свердловск, Киров, Архангельск, Мурманск маршрути бўйлаб учиш ва Норвегияга бориб Буде аэродромида қўниш тўғрисида топшириқ олган. Пауэрс бутун учиш давомида ўзини яхши сезган ва учиш харитасига разведка характеридаги маълумотларни киритган.

Пауэрс ўзига нисбатан қўйилган айбларда ўзини айбли деб иқрор бўлди. У жумладан, бундай деб иқрор бўлди:

«Мен совет территориясидан ва кўрсатма берилган пунктлар устидан учганлигим билан ўзимни айбли деб ҳисоблайман, учиш маршрути бўйича самолётнинг бортига ўрнатилган махсус аппаратларнинг тегишли ричагларини ишлатиб ва тўхтатиб турдим. Менинг ҳисоблашимча, бу иш Совет Иттифоқи ҳақида разведка маълумотлари олиш учун қилинди».

Пауэрс қуйидагиларга ҳам иқрор бўлди:

«Мен АҚШ Марказий разведка бошқармаси билан тузган шартнома бўйича Совет Иттифоқи территориясида ишлаб турган радиостанциялар ва радиолокацион установкалар ҳақида, шунингдек, назаримча, мўлжалимча, ракеталар жойлашган ерлар тўғрисида маълумотлар тўплаш билан шуғулланувчи АҚШ махсус авиация бўлинмасининг учувчиси эдим».

Айбномада Свердловск районида самолётнинг ракета билан уриб туширилишини кузатиб турган ҳамда парашют билан ерга қўнган учувчи Пауэрсни ушлаб олган гувоҳлардан В. П. Сурин, А. Ф. Черемисин, Л. А. Чужакин, Д. Е. Асабиннинг сўроқда берган гувоҳликлари келтирилади.

Самолётдан қўлга туширилган аэрофотоплёнкани текшириб кўриш натижасида шу нарса аниқландики, дейилади айбномада, узун фокусли фотоаппаратлар ёрдами билан самолётдан туриб суратга олинган жой Тошкентнинг Ғарброқ томонидаги районидан бошланиб, Свердловскка қадар бўлган Совет Иттифоқи территориясидир. Бу плёнкада бир қанча ҳарбий ва граждан аэродромлари, шунингдек Жанубий Уралнинг муҳим саноат объектлари суратга олинган.

Пауэрсга қўйилган айб ашёвий ва ёзма далиллар билан, экспертларнинг хулосалари ва гувоҳларнинг кўрсатмалари билан исботланади.

Айбноманинг охирида айтиладики, Пауэрс 1956 йилда АҚШ марказий разведка бошқармаси томонидан ёлланиб, Совет Иттифоқига қарши актив жосуслик фаолияти олиб боришда айбланади. Унинг бу фаолияти АҚШ ҳукуматининг Совет Иттифоқига қарши юргизиб келаётган агрессив сиёсатининг ифодасидир. (ТАСС).

ТОШКЕНТ — ИВАНОВО ЧАҚИРИҚ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

Октябрь район саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотларининг коллективлари етти йилликнинг иккинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб, Иваново областидаги Шуя шаҳари меҳнаткашларига ўзаро социалистик мусобақа бошлаш ҳақида мурожаат қилдилар.

Район меҳнаткашлари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини 15 декабргача бажариш, маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига пландан ташқари 6,5 миллион сўм жамғарма тўплаш, 4,5 миллион сўм иқтисод берадиган рационализаторлик таклифларини жорий қилиш, 7,3 миллион сўмлик хомашё ва материалларни тежашга аҳд қилишди.

Район саноати пахтакорлар учун пландан ташқари ўнларча трактор, 5 та сунъий ёмғир ёғдириш установкалари, пахта териш машиналари учун 500 бункер, 7 миллион сўмлик запас қисмлар ва қишлоқ хўжалик асбоблари тайёрлайди.

Бинокорлар етти йилликнинг иккинчи йили планини 25 декабргача бажаришга аҳд қилишди. Тежалган маблағ ҳисобига 20 квартира қурилади. Саноат корхоналари ва бинокорлик ташкилотлари район мактабларида 145 синф хонаси қурадилар. Шаҳар транспорти ходимлари йиллик планни 20 декабргача бажариш ҳақида ваъда беришди.

Шуя шаҳар меҳнаткашлари ўзбек дўстларига жавоб хати ёзиб, чақириқни қабул қилганликларини билдирдилар.

«Чақириқларингизга жавобан, — дейилади хатда, — ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини 20 декабргача бажаришга аҳд қилдик. Қолган кунлар ичида 30 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига 5 миллион сўм тежаймиз, 2 миллион киловатт-соат электр қуввати, 40 тонна пахта, 80 тонна ип иқтисод қиламиз. Рационализаторлик таклифларини жорий қилиш ҳисобига 3 миллион сўм фойда оламиз, 4800 ускунани комплекс модернизация қиламиз.

Пландан ташқари 80 тонна ип, 3,5 миллион метр хом сурп, 1,2 миллион метр тайёр газламалар, 30 минг метр мовут ишлаб чиқарилади. Бу йил 53,5 минг квадрат метр уй-жой майдонини фойдаланишга топширамиз, пландан ташқари 3 миллион сўм тежаймиз.

Фабрика маданият университети

Ҳафтанинг ҳар шанба куни кечки сменадан сўнг фабрика клуби одатдагидан ҳам гавжум бўлади. Ишчилар бу ерга маданият университети машғулотларига тўпланадилар.

Навбатдаги машғулотга тингловчилар атоқли совет ёзувчиси Константин Симоновни таклиф қилишган эди. Ёзувчи ўзининг самарали ижодий фаолияти ҳақида гапириб, ҳали кўпчилик китобхонларга маълум бўлмаган қизиқарли воқеаларни ҳикоя қилиб берди. Ёзувчи «Нормандия — Неман» деган фильмга ёзган сценарийси тўғрисида анча тўхталиб ўтди.

Машғулотнинг иккинчи қисмида тингловчилар «Совет кишисининг маънавий қиёфаси» деган темада лекция эшитдилар.

Тошкентдаги каноп фабрикасида ташкил этилган маданият университети машғулотлари доим қизиқарли ўтказилмоқда.

Р. ТУРСУНОВ.

ЎГАМ ДАРЁСИ БЎЙИДА

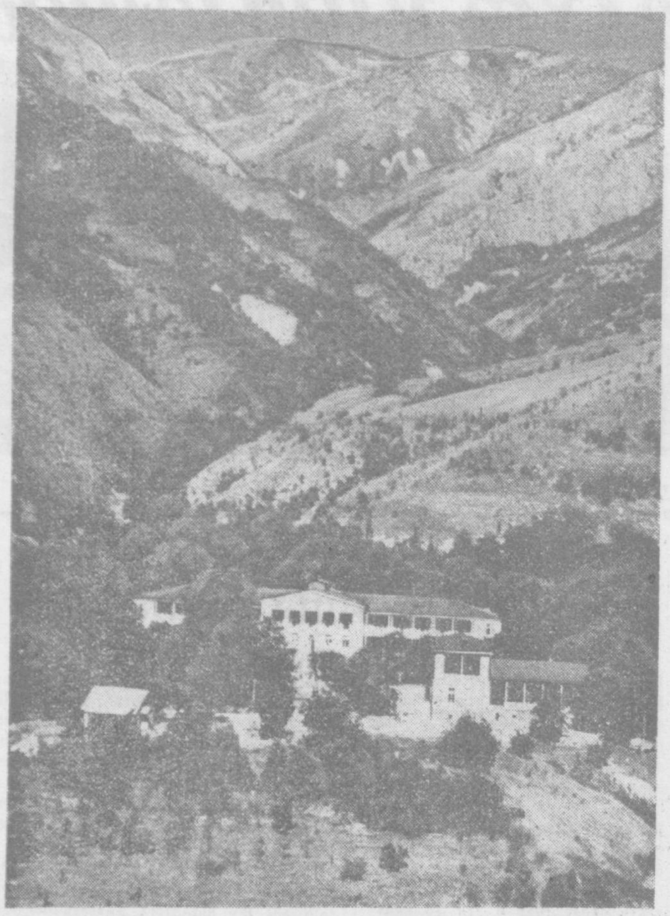

Ўгам — тезоқар, шўх дарё. Унинг суви тошдан-тошга урилиб, кўпириб оқади. Қирғоқ бўйлаб кетган йўлдан борсангиз Ўгамнинг ўнг томонида яшил дарахтзор орасидаги бир ҳашаматли бино диққатингизни тортади. (Юқоридаги суратга қаранг). Бинонинг орқа томонида кўк билан ўпишган азим тоғ манзараси. Бўстонлиқнинг гўзал еридаги ана шу бино «Ўзбекбирлашув»га қарашли «Хумсон» дам олиш уйи.

«Хумсон» дам олиш уйи шу йил 20 июнда очилди. Унда 12 кунлик сменада бир йўла 120 киши ҳордиқ чиқараётир. Катта икки қаватли корпус 43 хонадан иборат. Ҳар бир хонада уч киши туради. Корпуснинг ойнаванд равони ва палаталарга юқори сифатли Рига мебеллари қўйилган. Бинонинг ҳар иккала қаватида ҳам дам олиш ва музика хоналари бор. Биров шахмат-шашка, биров бильярд ўйнайди, ҳаваскор киши чолғу асбобида машқ қилиши мумкин. Кечқурунлари эса танцага тушади, радио тинглайди ва телевизор эшиттиришларини томоша қилади. Дам олиш уйи ёнгинасидаги Қўрғонтошсойда маза қилиб чўмилиш ҳам мумкин. Хуллас, дам олиш уйида яхши ҳордиқ чиқариш учун қулай шароитлар яратилган.

Шишадек тиниқ сув, тоғнинг соф ҳавоси, ям-яшил табиат манзараси ва мазали таомлар... Яхши дам олиш учун зарур бўлган ана шу нарсаларнинг ҳаммаси «Хумсон»да муҳайё. Дам олиш уйи иш бошлаганига ҳали унча кўп вақт бўлгани йўқ. Аммо таклифлар дафтаридан анчагина самимий миннатдорчилик сўзларини ўқиш мумкин.

Кейинчалик дам олиш уйи яна кенгайтирилади. Бу ерда хизматчилар учун 20 хоналик бино, бир кунга дам олиш учун келадиганлар учун 20 кишилик меҳмонхона қад кўтаради, катта чўмилиш бассейни қурилади. 1961 йилдан бошлаб дам олиш уйи қишин-ёзин ишлайдиган бўлади.

Текст ва фото **А. Заблоцкийники.**

ДАВОЛАШНИНГ ЯНГИ УСУЛИ

Медицинада қон босими ошган ва нерв системасининг фаолияти бузилган беморларни даволашнинг бир неча усули мавжуд. Шулардан бири аэрогидроионизация усулидир. Бу усул марказий шифохоналар қатори Оржоникидзе районидаги санаторийда ҳам қўллана бошланди.

Аэрогидроионизация усули қўлланганда беморнинг қон босими пасаяди ва нерв системасининг иш фаолияти нормаллашади.

— Бу усул беморларни даволаш учун жуда қўл келмоқда,— дейди санаторий бош врачи ўртоқ Ҳ. Асқаров.— Бемор махсус хонада ўрнатилган 6 та сув фонтани ёнида туриб, кучли босим остида ҳосил бўлган табиий сувнинг ионлашган молекулаларидан нафас олади. Бемор бу усул билан ҳар куни 30 минутдан даволанса, унинг дарди енгиллашади, ўзини анча яхши ҳис қилади. Кейинчалик бемор дард кўрмагандек бўлиб кетади.

Нерв, гипертония касалликларини даволашда қўлланилаётган бу усул медицинага кенг кириб бормоқда. Кейинчалик бу усул областимизнинг бошқа районларидаги санаторийларда ҳам қўлланилади. *У. НИЕЗОВ, Ж. ҲОШИМОВ.*

Тошкент янгиликлари

ҲАММА ФОЙДАЛАНИШИ МУМКИН

Навоий номидаги давлат халқ кутубхонасида узоқ йиллардан бери кашфиёт ва ихтиролар патенти тўпланиб келаётир. Партия XXI съезди кўрсатмалари асосида мамлакатимизда техника тараққиёти мисли кўрилмаган даражада авж олиши, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш тубдан яхшиланиши муносабати билан кутубхонада патентлар тўплаш ҳам намунали йўлга қўйилди.

Халқ кутубхонасига Бутуниттифоқ патентлар кутубхонаси, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги ихтиро ва кашфиётлар бўйича давлат комитетининг информация-нашриёт бўлимидан янги патентлар мунтазам равишда келиб туради. Бундан ташқари Германия Демократик Республикаси, Чехословакия, Польша ва Болгариядан ҳам ихтиро ва кашфиётлар патенти олинади. 1958 йилда кутубхона 6874 та ихтиро тафсилоти ёзилган патент олган бўлса, 1959 йилда бу рақам 21 минг 292 тага етди. 1960 йилнинг биринчи ярмида эса 13 минг 559 та патент қоғозлари олинди.

Кутубхонада алоҳида патентлар бўлими ташкил этиш мўлжалланмоқда. Ана шунда тўқимачилик, кон ишлари, медицина, электротехника, қишлоқ хўжалиги, темир йўл ва бошқа соҳаларга оид патентлардан олимлар, рационализатор ва ихтирочи ишчилар ҳамда илмий ташкилотларнинг фойдаланиши янада яхшиланади.

Келгуси ўқув йилида

Мактабларда янги ўқув йили борган сари яқинлашмоқда. Шаҳардаги кўпчилик мактаблар сифатли ремонтдан чиқарилиб, тахт қилиб қўйилди.

Пойтахтимиз ўқувчиларининг бир қисми янги ўқув йилини янги мактаб биноларида бошлайдилар. Ленин, Октябрь, Киров ва Куйбишев районларида қад кўтарган янги мактаб биноларининг эшиги 1 сентябрда кенг очилиб, қувноқ ўғил-қизларини ўз бағрига олади. Янги мактаб бинолари ўқувчиларга фан асослари ва меҳнат кўникмаларини ўргатиш учун ҳамма қулайликларга эга. Бу мактабларда синф хоналаридан ташқари 5 та фан кабинети, ўқув устахоналари, спорт зали ва тажриба участкаси бор.

Шаҳарда қурилаётган учта мактаб-интернат биноси шу йил ноябрь ойида фойдаланишга топширилади.

Янги бинолар қуриш ва мавжудларини кенгайтириш натижасида шаҳардаги бир қатор мактабларда дарсларни бир сменага кўчириш имкони туғилмоқда. 1960—1961 ўқув йилида Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлимига қарашли мактабларнинг 85 тасида машғулотлар бир сменага кўчирилади.

„ХВС“нинг вазни бир тоннага камайди

«Ташсельмаш» заводи конструкторлари республикамизнинг моҳир механизаторлари билан ижодий ҳамкорликда «ХВС-1,2» маркали пахта териш машинасини такомиллаштирмоқдалар. Ҳозир заводда модернизация қилинган «ХВС-1,2 М» маркали машинанинг дастлабки партияси тайёрланаётир. Бу машинада илгариги ГАЗ-51 двигатели ГАЗ-321 двигатели билан алмаштирилган. Янги двигатель ёнилғини кам сарфлайди ва ортиқ даражада қизиб кетмайди. Пахтани қайта тераётганда модернизация қилинган машинанинг тезлигини ошириш ҳам мумкин.

Машинанинг ишчи аппаратлари схемаси ҳам анча соддалаштирилди. Натижада ишчи аппаратлари вазни 700 килограмм енгиллашди. Машина қисмларини ясашда алюмин қуйилмалари ва пластмассадан кенг фойдаланилмоқда. Шу туфайли «ХВС»нинг вазни бир тоннага камайди.

„ҚИШЛОҚ КЛУБИ“

Республика халқ ижоди уйи маданий-оқартув муассасалари ходимларига ёрдам сифатида «Қишлоқ клуби» номли китобни нашр этди. Ўзбек тилида биринчи марта нашр этилган ушбу китоб қишлоқда маданий-оммавий ишларни олиб борувчиларга зарур ва фойдали қўлланмадир. Унда маданий муассасалар олиб борилаётган оммавий-сиёсий ва маданий-тарбиявий ишларнинг хилма-хил формалари ёритилган. КПСС XX ва XXI съездларидан кейин Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг мамлакатимиз ва хусусан Ўзбекистон халқ хўжалигини янада ривожлантиришга, халқ фаровонлиги ва маданий даражасини юксалтиришга қаратилган тадбирлари ҳам акс эттирилган. Шубҳасиз, бу китоб қишлоқ маданият ходимлари учун амалий ишга катта ёрдам беради.

ЕТТИ ЙИЛЛИК ЯНГИЛИКЛАРИ

◆ «Уралмаш» заводи коллективи янги уникал агрегат ишлаб чиқариш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Оғир индустрия гигантининг улкан цехларида йилига бир неча миллион тонна прокат ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган дунёда биринчи блюминг-автомат тайёрланади.

◆ Ригадаги вагонсозлик заводида янги трамвайнинг тажриба нусхаси тайёрланди. У соатига 65 километр тезлик билан ҳаракат қилади. Вагонда 111 та юмшоқ ўрин бўлиб, қиш кунлари ҳавони иситиб берадиган кучли вентилятор ўрнатилган.

◆ Ленинградда «Нева» маркали чўнтак радиоприёмниги ишлаб чиқарилди. Радиоприёмникнинг лампалари ярим ўтказгич приборлар билан алмаштирилган. «Нева» маҳаллийгина эмас, шунингдек узоқдаги станция эшиттиришларини ҳам қабул қила олади. Махсус батарейка «Нева»ни электр қуввати билан таъминлаб туради. Чўнтак радиоприёмнигининг ҳажми катта эмас. У худди портсигарга ўхшайди.

Телевизор экранида

10 АВГУСТДА

19.30 Мактаб ўқувчилари учун ўзбек тилида «Қойил қолишди» деган телеинсценировка.
19.50. Киножурнал.
20.00. Сўнгги ахборот.
20.20. Саноат ходимлари учун ўзбек тилида эшиттириш. «Янги қишлоқ хўжалик машиналари».
20.40. «Куба сўзлайди» Рус тилида адабий эшиттириш.
21.00. Киноповесть — «Баҳорда бўлган воқеа».
22.10. Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари.
22.30. Реклама ва эълонлар.

11 АВГУСТДА

19.30. «Молодость» — рус тилида телевизион журнал.
20.15. Сўнгги ахборот.
20.30. Спорт эшиттириши.
21.15. «Қурилишдаги янгиликлар» — киножурнал.
21.25. Ўзбек тилида бадиий фильм — «Бўтакўз».

Бўка районидаги Вильямс номли колхозда ташкил қилинган пионерлар лагерида колхоз аъзоларининг болалари ёзги каникулни кўнгилли ўтказмоқдалар. Суратда: пионерлар экскурсияда.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

КОРЕЯ ОЗОД ҚИЛИНГАН КУННИНГ 15 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

„ЧОНЛЛИМ“ ТЕЗЛИГИ БИЛАН

Ҳозирги вақтда корейс халқи ўртоқ Ким Ир Сен бошчилигидаги Корея Меҳнат партияси раҳбарлиги остида ўз ватанида социализм қурилишини тугаллаш учун афсонавий «Чонллим» оти каби тезлик билан олға томон ҳаракат қилмоқда.

Биринчи беш йиллик план (1957—1961 йиллар) саноат ялпи маҳсулоти ишлаб чиқариш жиҳатидан белгиланган муддатдан икки ярим йил илгари бажарилди. Саноат маҳсулотининг ҳажми 1959 йилга келиб 1946 йилдагига нисбатан беш баравар, 1958 йилдагига қараганда эса 53 процент кўпайди.

Бизнинг кооперативлашган социалистик қишлоқ хўжалигимиз ҳам тез суръатлар билан юксалмоқда. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг маҳсулоти 1958 йили японлар ҳукмронлик қилган даврдагига нисбатан қарийб икки баравар ошди. Ирригация қурилиши муваффақиятли амалга оширилиши туфайли ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалигини механизациялаш жуда илдам қадамлар билан олиб борилмоқда.

Экономика тез суръатлар билан юксалиши натижасида республика шимолий қисми аҳолисининг моддий ва маданий турмуш даражаси тўхтовсиз юксалаётир. Фақат ўтган йилнинг ўзидагина ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи ўрта ҳисобда 40 процент ошди. 1958 йили 7 йиллик умумий таълим жорий қилинган эди. Ҳозир мажбурий техника ўқишини жорий этиш учун тайёргарлик кўрилаётир.

Бироқ, Америка босқинчилари хўжайинлик қилаётган Жанубий Корея ҳозирги вақтда бамисоли жаҳаннамга ўхшайди. У ерда 6 миллион 600 минг ишсизлар бўлиб, озиқ-овқат етишмаслиги сабабли ҳар йили 1 миллион 200 минг деҳқон оиласи оч қолади. Шу сабабли кейинги вақтда бутун Жанубий Корея территориясида Ли Сен Маннинг халққа қарши режимидан оммавий равишда норозилик намойишлари ва қўзғолонлар бўлди.

Республиканинг шимолий қисмида олиб борилаётган жуда катта миқёсдаги социалистик қурилиш ва аҳолининг бахт-саодатли турмуши Жанубий Корея аҳолисини америка империалистлари ҳамда уларнинг малайларига қарши курашга илҳомлантирувчи моддий кучга айланаётир.

Корейс халқи ўзи қўлга киритаётган муваффақиятлар совет халқи жуда катта миқёсда моддий ёрдам кўрсатаётганлиги ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаётганлиги билан чамбарчас боғлиқ эканлигини яхши тушунади. Шу сабабли ҳам у, улуғ совет халқи билан дўстликни ва социалистик лагернинг жипслигини бундан кейин ҳам кўз қорачиғидай сақлайди, марксизм-ленинизм байроғини янада баланд кўтарган ҳолда коммунизмнинг узил-кесил ғалабаси учун ўзининг совет биродарлари билан абадий бирга боради.

ХВАН СЕН МАН,
Корея Халқ Демократик Республикаси Москвадаги элчихонасининг учинчи секретари.

Пхеняндаги тўқимачилик комбинати КХДРдаги энг йирик корхоналардан биридир. Мамлакатда етиштирилаётган газламанинг ярмиси ана шу комбинатда ишлаб чиқарилади. Суратда: комбинатнинг илғор ишчилари — меҳнат қаҳрамонларидан бир группаси.

ЦТАК фотоси.

Сабзавот сероб бўлади

Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхоз аъзолари шаҳар аҳолисини қишин-ёзин сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш ишига муносиб ҳисса қўшиб келмоқдалар.

Шу кунларда колхоз далаларида иш қизғин. Колхозчилар тер тўкиб етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиб олмоқдалар.

Карим Турсунов, Мажид Утешов, Сайфиддин Маҳкамов ўртоқлар бошлиқ бригадалар, айниқса, сабзавотдан юқори ҳосил етиштирдилар. Бу бригадаларнинг ҳар бири шу кунгача шаҳар аҳолисига юз тоннадан ошириб сабзавот маҳсулотлари етказиб берди.

Рангли металлургиянинг илмий маркази

Кончилар шаҳри Олмалиқ олимлар шаҳри ҳам бўлиб қолмоқда. Бу ерда Политехника институтининг филиали кетидан «Средазцинкцветмет» — Бутуниттифоқ Рангли металлургия илмий-тадқиқот институтининг филиали ҳам очилди.

Филиал директори О. Б. Клебанов ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Бизнинг вазифамиз — оғир рангли металлар ва уларнинг йўлдошларини чиқариш соҳасида илмий-тадқиқот ишлари олиб боришдан иборат. Шу мақсад билан руда қазиб чиқариш ва уни бойитиш, шунингдек металл эритишни янада тараққий эттиришга доир проблемаларни комплекс равишда ўрганиш мўлжалланади.

Филиал ҳузурида ҳозирдаёқ олтита тадқиқот лабораторияси бор, яна 14 лаборатория ташкил қилинмоқда. Олтинтопган қўрғошин-рух комбинати рангли металл рудаларини бойитиш тажриба фабрикасини бизнинг ихтиёримизга топширди.

Янги илмий марказ ҳузурида конструкторлик бўлими, шунингдек янги техникани жорий қилиш ва техника информацияси бўлими ташкил қилинмоқда.

Рангли металлар институтининг Ўрта Осиё филиали ўз ишини Ўзбекистон, Тожикистон, Қирғизистон, Туркманистон ва Жанубий Қозоғистондаги руда чиқариш корхоналари билан маҳкам алоқа боғлаб олиб бормоқда. Тадқиқотлар олиб бориш учун ҳозирдаёқ жамъи 800 минг сўмлик шартномалар тузилди. (ЎзТАГ).

Об-ҳаво қандай бўлади?

Бугун кундузи Тошкент областида ва Тошкент шаҳрида ҳавонинг очиқ бўлиши кутилади. Тошкент областида эрталаб 17 — 22 даража, кундузи 38 — 41 даража, Тошкентда эса эрталаб 19 — 21 даража, кундузи 38 — 40 даража иссиқ билади.

Халқаро аҳвол

БМТ даги совет вакилининг БМТ бош секретарига баёноти

НЬЮ-ЙОРК, 8 август. (ТАСС). Нью-Йоркда турган СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов БМТ бош секретари Хаммаршельд ҳузурида бўлиб унга айтганки, СССР ҳукумати Конгога Канада қўшинларининг юборилиши ҳақидаги планларнинг борлигига эътиборни жалб қилиб, бу ҳаракатларга мустақил Конго Республикасига қарши империалистик агрессия муносабати билан Хавфсизлик Кенгаши қарорларига зид нарса деб қарамасдан иложи йўқ ва Канада қўшинларининг Конго Республикасига юборилишига қарши қатъий эътироз билдиради. Совет ҳукумати шуни кутадики, БМТ бош секретари Хавфсизлик Кенгаши қарорларига амал қилиб, Бельгиянинг ҳарбий блоклар бўйича иттифоқчиларининг қўшинлари ҳам, ҳарбий ходимлари ҳам Конго Республикасига юборилмаслиги учун зарур чораларни кўради.

АМЕРИКА МОЛИЯЧИЛАРИ ЧОМБЕНИ СОТИБ ОЛМОҚДАЛАР

ПАРИЖ, 8 август. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбирининг Брюсселдан хабар беришича, Америкадаги молия группасидан бирининг вакили Чомбега мактуб юбориб, унга 50 миллион доллар қарз олишни таклиф этган.

КОНГО БОШ МИНИСТРИНИНГ БАЁНОТИ

ПАРИЖ, 8 август. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбирининг Аккрадан хабар беришича, ватанига қайтаётиб, бу ерда тўхтаган Конго бош министри Патрис Лумумба Катанга проблемасини Конго ҳукуматининг ўзи ҳал этади деган.

Лумумба айтганки, Хавфсизлик Кенгашининг резолюцияси амалга оширилмади, чунки БМТ Бош секретари Хаммаршельд қонуний ҳукумат билан биргаликда ҳамкорлик қилиш ўрнига, Конго халқининг Катангага қўшин киритиш ҳақидаги «қонуний талабини рад этиш учун Бельгия ҳукумати билан музокаралар бошлади». Бундан ташқари, деб давом этади мухбир, Лумумба Хаммаршельдни шунда айблайдики, у «Чомбе маслаҳатчилари сифатида Катангага юборилган Бельгия офицерлари билан музокара олиб борди».

Лумумба таъкидлаб айтдики, Африка давлатларининг ҳамма раҳбарлари «Конгонинг бутун территориясидан ва асосан Катангадан Бельгия қўшинларининг олиб чиқиб кетилишига эришиш учун унга ёрдам бериш ҳақида ваъда берганлар».

ПОЛИЦИЯ ҚЎРИҚЛАБ ТУРДИ

ТЕҲРОН, 8 август. (ТАСС). Эронда 20-чақириқ мажлисга сайлов давом этмоқда. Бир қанча шаҳристонларда (областларда) овоз бериш якунлари чиқарилди. Матбуотнинг хабар беришича, айрим шаҳристонларнинг аҳолиси сайловда қатнашишдан бош тортмоқда. Масалан, Пол-сафид аҳолиси сайловларни байкот қилмоқда. Матбуотнинг хабар беришича, бу шаҳардаги ҳамма магазинлар ва дўконлар ёпилган, маҳаллий аҳолидан 2 мингдан кўпроқ киши шаҳар мачитида тўпланиб, сайлов округидаги мавжуд сайлов тартибига қарши норозилик билдирган.

Мамлакат жанубида ҳам аҳоли сайловларни байкот қилмоқда, деб хабар беради матбуот. Масалан, Жаҳром шаҳрида, деб ёзади «Эттелоат» газетаси, аҳолининг кўпчилиги овоз беришда иштирок этишдан бош тортмоқда ва сайловга қарши норозилик юзасидан телеграф ёнида ўтириб олдилар. Бу ерда аҳоли билан полиция ўртасида тўқнашув рўй берди.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Тошкентнинг томоша залларида

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 13, 14/VIII да **Ўзбек ашула ва рақс кечалари.** Билетлар сотилмоқда.

Эгар устидаги ўлим (янги кенг экранли бадиий фильм) — қишки «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «МИР» (кундуз), «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 9 ва 10-50 минутда).

Синдбоднинг еттинчи саёҳати — қишки НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), СТЕПАН РАЗИН номли (кеч 9 да), ПУШКИН номли (кеч 8-45 ва 10-40 минутда).

Баҳор момақалдироқлари — «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК», (кундуз ва кечқурун), «МИР» (кечқурун), ёзги «ВАТАН», «УДАРНИК» (кеч соат 9 ва 10-30 минутда).

Янги Деҳли (1 ва 2- серия) — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Илзе — ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 8-45 минутда), «ПОБЕДА» (кеч 9 ва 10-45 минутда), ёзги НАВОИЙ номли (кеч 9 ва 10-40 минутда).

Хўрланганлар (1 ва 2- серия) — «ОКТЯБРЬ» (кеч соат 9 дан).

Кэмпбелл короллиги — КАФАНОВ номли (кеч соат 9 ва 10-45 минутда).

Жондан тўйган шоферлар — ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 10 яримда).

Навоий кўчаси, 28- уйда турувчи **Софья Агадуллаевна Шокированинг** шу уйда турувчи Галимжон Шакирович Шакировдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Брусиловская кўча, 9-уйда турувчи **Боситхон Низомхоновнинг** Большевик кўча, Унумлик проезд, 8-уйда турувчи Марям Хўжаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг адреси: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140 Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими—29040, 50. Секретариат—34808, 115, Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 10048. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А. 1853.